Զ· ՏԱՐԻ 1638 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀԱՅՈՑ 23 ՄԱՐԳԱՑ 4381 – Հ· Տ· 29 ՅՈՒՆԻՍ 1889 – Ն· Տ· 11 ՅՈՒԼԻՍ 1889 – ՀԻՃՐ· 13 ԶԻԼԳԱՏԷ 1306 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعلیه‌ده غلطه‌ده نورادونكیان خانده آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար	Տարեկան կանխիկ արծաթ		160
»	» Վեցամսեայ	» »	80
»	» Եռամսեայ	» »	40
Գաւառաց	» Տարեկան	» »	200
»	» Վեցամսեայ	» »	100
Օտար երկիրներու	տարեկան Ֆրանք		56
»	» Վեցամսեայ	»	28

Դուրս ղրկուած լրագրոյ համար տուրքը Տնօրէնութեան վրայ է
Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չդարձուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ· ՊՈԼԻՍ, 29 ՅՈՒՆԻՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՔ

Ռումէն կառավարութեան ամրութեանց շինութիւնն յառաջ տանելը կը նեղացնէ ռուս կառավարութիւնը, կ'ըսէ Թայմզի թղթակիցն ի Վիեննա, և կը լսուի թէ Ջարն յայտնապէս իւր տհաճութիւնը ցոյց տուեր է Փեթերսպուրկի ռումէն դեսպան Կիքա իշխանին։ Տարօրինակ կը թուի որ նոյն իսկ Պ· Քաթարճիի Նախարարութիւնը չի յաջողիր գոհացնել Ռուսիան։ Բայց ինչպէս Քալնոքի կոմս ըսաւ անցեալ օր, Ռումէնք այն աստիճան յարգեալ են իրենց անկախութեան որ հաւանական չէ որ Համասլաւեանց հաճելի ընթացք մը բռնեն։

* * *

Պելկրատէ լուր կու գայ թէ Սերպիոյ մաքսային պաշտօնեայ մը, ոստիկան մը և երկու ուսանողներ անուշադրութեամբ ոտք կոխած լինելով պուլկարական հողի վրայ, ձերբակալուած և Սոֆիա տարուած են։ Սերպ կառավարութիւնն ալ բացատրութիւն խնդրած է, նաև ձերբակալելոց անմիջական արձակումը։

Իսկ Վիեննայէ կը ծանուցուի թէ ձերբակալուած երկու «ուսանողք» երկու պուլկար գաղթականներ էին, որոց ի Պուլկարիա վերադարձը միշտ կասկածելի բան մը կը թուի Սոֆիայի կառավարութեան։

* * *

Սերպիոյ պետական երկաթուղեաց վարիչք վերստին Պերլին դիմեցին՝ Երկաթուղեաց Գերմանական Միութեան մէջ մտնել խնդրելով։ Այսպիսի առաջարկներ յառաջագոյն մերժուած էին, ըստ որում Սերպիոյ երկաթուղեաց վարչութեան գլուխը Ֆրանսացիք կը գտնուէին։ Բայց հիմա որ յիշեալ երկաթուղիները սերպ կառավարութիւնն ուղղապէս ինք կը կառավարէ, գերման կառավարութիւնն այլ ևս առարկութիւն չպիտի ընէ, և Սերպիոյ երկաթուղեաց վարչութիւնը գերմանական Միութեան մէջ պիտի ընդունուի։

* * *

Պուքրէշէ կը հեռագրուի թէ Օտեսայէ եկող Ռ··· անուն ռուսական շոգենաւն, իւր մէջ ունենալով յիսուն ռուս սպաներ, յուլիս 3ին հանդիպած է Պրայլայի ռումենական նաւահանգիստ։ Այս սպայք կ'ըսուի թէ զբօսական պտոյտ մը պիտի ընեն ի Սերպիա։ Անոնք Պրայլա ելեր են, և մօտակայ բլրոց գագաթն ելնելով, Դանուբի եզերքն ուշի ուշով քններ են։ Յետոյ շոգենաւ վերադարձեր են, որ ճամբայն շարունակեր է Դանուբն ի վեր։

* * *

Սոֆիայէ յուլիս 8 թուով կը գրուի առ Մօ· Օպսէրվըր որ թէպէտ Պուլկարիոյ կառավարական լրագիրք շքեղ նկարագրութեամբք կը պանծացնեն Ֆերտինանտ իշխանին գտած ընդունելութիւնն իւր գաւառային պտոյտի մէջ, բայց իրականութիւնն այնչափ փառագոյն չէ· որովհետև ուրեք ուրեք այնպիսի բաներ տեղի ունեցած են որք ծանրապէս վշտացուցած է զն· Բարձրութիւն։ Ի Սեվլիեվօ, օրինակի համար, ստուար բազմութեամբ գումարեալ ժողովոյ մը կողմէ պատգամաւորութիւն մը իշխանին ներկայանալով, դառնապէս գանգատած է տեղական պաշտօնէութեանց դիկտատորական ընթացքէն։ Թէև Պ· Ստամպուլովի գործակալք գանգատները լռեցնելու համար ամենուրեք միջոցներ ձեռք կ'առնուն, բայց քմահաճ ձերբակալութիւններէ և բանտարկութիւններէ նեղացած ժողովուրդը տեղ տեղ իշխանին կը բողոքէ այս նեղութեանց դէմ։

Պ· Ռատոսլաւովի՝ արմատական կուսակցութեան պետին՝ կարծիքը ջատագովող Նօ··· Փէ··· լրագրոյն տնօրէնը միամիս բանտարկութեան դատապարտեցաւ։ Չորրորդ անգամն է որ կը դատապարտուի այս լրագիր, թէև ռուսասէր թերթ մը չէ։

* * *

Եթէ Սերպիոյ Խնամակալութիւնը խոսք տուած էր Միլան թագաւորին թէ Նաթալի թագուհւոյն ի Սերպիա վերադարձին արտօնութիւն չպիտի տար, պէտք է խոստովանիլ թէ ցարդ հաւատարմապէս գործադրած է իւր խոստումն· զի հակառակ Ալէքսանդր պատանի թագաւորին ջերմագին բաղձանաց, տակաւին Նաթալի թագուհւոյն իւր զաւկին մօտ վերադառնալը կարելի չեղաւ։ Բայց մայրասէր պատանին ևս իւր փոքրիկ պայմանը դրաւ՝ Ժիչայի վանքն երթալու համար Պելկրատէ չմեկնած խոսք առնում Խնամակալներէն թէ մինչեւ մէկ ամիս պիտի տեսնէ իւր սիրելի մայրը։

Օտեսայէ կը գրուի Լոնտոնի լրագրաց թէ Նաթալի թագուհին կը շարունակէ այն առանձնական կեանքը զոր վարեց բոլոր ձմեռը, միայն թէ Եալթայի և Պելկրատի միջեւ սուրհանդակներ կ'երթեւեկեն անընդհատ, եւ հաւանական չէ որ այս հանդարտութիւն մշտատեւ լինի։ Թագուհին իւր ընտանեկան գործերն այնպէս կարգադրած է որ ամեն վայրկեան կրնայ ճամբայ ելնել, և անշուշտ օր մը յանկարծակի պիտի մեկնի, մարդ չիմացած։ Ս······ի թղթակիցը կը յարէ թէ այժմէն աւստրիացի գաղտնի գործակալներ մօտէն կը հսկեն Նաթալի թագուհւոյն ամեն շարժմանց վրայ։

ՍԼԱՒՔ ԱՒՍՏՐԻՈՅ

Աւստրիոյ Նախարարութիւնն երկու կարեւոր զիջումներ ըրաւ Սլաւներուն։ Կրթական Նախարար Պ· Ֆոն Կաւչ Պոհեմիոյ ուսանողներն արտօնեց իրենց քննութիւնները չեխ լեզուաւ անցընելու, մինչ ցայս վայր հարկադրեալ էին ապացուցանել թէ գերմաներէն գիտեն։ Այս քննութիւններէ կախում ունին համալսարանական աստիճաններու բաշխումն և ընդունելութիւն հանրային պաշտօններու։

Միւս զիջումն է Իսթրիոյ (Թրիէսթէ) կառավարիչ Պարոն ֆոն Փրէթիսի պաշտօնանկութիւնը։ Սլաւոնք երկար ժամանակէ կը պահանջէին զայս։ Պ· ֆոն Փրէթիս կը պատկանէր գերմանական ազատական կուսակցութեան, և մինչեւ իսկ ի Վիեննա պահ մը ազատական նախարարապետ եղաւ։ Պ· ֆոն Փրէթիսի տեղ Թրիէսթէի կառավարիչ պիտի կարգուի Սլաւ մը, որ Սլաւոնաց վրայ կրթնելով խստիւ մաքառի Իտալասիրաց դէմ։

ՍՈՎ Ի ՍՈՒՏԱՆ

Պ···օ··· Նէյէ··· կը գրէ· «Վատի-Հալֆայէ կ'իմանանք թէ Ասուանէն մինչև Վատի-Հալֆա բոլոր բնակիչք եգիպտական կառավարութենէն զէնք ընդունած են իրենք զիրենք պաշտպանելու համար սուտանցի ապստամբաց յարձակումներուն դէմ։ Սուտանցւոց շարժման միակ պատճառը սովն է· ճշմարիտ ճակատամարտ չկան· այլ անսուաղ մնացած խումբ մը մարդիկ գիւղերուն վրայ կը քալեն ուտելիք ճարելու։ Ի Սարրաս, ապստամբաց բանակետղին մէջ, Սուտանցիք անօթութենէ կը մեռնին· իրենց բեռնաբարձ կենդանիներն ուտելէն զատ, կը լափեն և սպանեալ կենդանեաց մորթերն, անասնոց գիւղերն, ևն։ Այս թշուառք Վատի-Հալֆայի վրայ կը քալեն հաց խնդրելու համար, և ոչ թէ երկիրն տիրելու փառասիրութեամբ։»

ՆԱՍՐԷՏՏԻՆ ՇԱՀՆ Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ի Լոնտոն վեհ· Շահին ամեն ցերեկներն և գիշերներուն մէկ մեծ մասը մէկ մէկ խրախճանութեամբ կ'անցնին, և Արքունիքէն սկսեալ Անգլիոյ նշանաւորագոյն ազնուականութիւնն իւր ժամերն հաճելի կերպիւ անցընել տալու համար ամեն պատիւ կ'ընէ Ն· Վեհափառութեան։ Թայմզ իւր յուլիս 6 թուով կ'ըսէ· «Շահին երեկ ի Քէմփըրն Փարք ձիարշաւներուն հրաւիրուիլը կը յիշեցնէ մեզ թէ ձիարշաւի հնագոյն պատմութեան մէջ Պարսկաստան պատուաւոր տեղ մը կը բռնէ։ Ամեն հին պատմիչք կը ներբողեն Պարսկաստանի առնական խաղերն և զբօսանքներն, և Շահն ևս այդ մասին յոյժ քաջավարժ թուի լինել։ Կ'ըսուի թէ շատ ճարտար է ի հրացանաձգութեան, ինչպէս քիչ օրէն նշան առնլու և հրացան պարպելու անձնական փորձ պիտի տայ, և որսորդութեան և ձիավարութեան մէջ կատարեալ վարպետի համբաւ կը վայելէ։ Երէկ, յոյժ նպաստաւոր պայմաններու ներքեւ, տեսաւ անգլիական ձիարշաւ մը, և կ'երեւի թէ շատ ախորժեցաւ։» Կալլէսի իշխանն առաջնորդեց Շահին, որ մեծաւ հետաքրքրութեամբ դիտեց ձիարշաւներն։ Ցերեկի ճաշն հոն ըրաւ· երեկոյին Լորտ Ռօզպէրիի ապարանքին մէջ ճաշեց, և գիշերն ի պատիւ իրեն պետական նուագահանդէս մը տրուեցաւ։ Շահին պայմանեալ ժամանակէ կէս ժամ ուշ հասնիլն ուշադրութիւն գրաւեց, քանի որ Անգլիացիք յոյժ ճշդապահ են իրենց ժամադրութեանց մասին։ Պարսիկ Վեհապետն հաւանութեան ձեւերով և ծափահարութեամբք ցոյց տուաւ թէ ո՛րչափ կը գնահատէր երգչուհեաց ոմանց երգերն, յորս երեւելի կը հանդիսանար Տիկին Ալպանի։

ԽՈՐՀՈՒՐԴՔ Ի ՎԱՏԻԿԱՆ

Պապն ըսեր է ի խորհուրդ գումարեալ կարդինալներուն թէ «կաթոլիկ կառավարութենէ մը առնուած մտերմական տեղեկութիւնք հաւանական կը ցուցնեն պատերազմ մը, յորում դեր պիտի ունենայ Իտալիա ևս։» Արդ, Պապը կը հարցունէ կարդինալներուն թէ ինք կրնա՞յ մնալ այնպիսի երկրի մը մէջ ուր իւր անկախութիւն այլ ևս չի յարգուիր՝ երբ Իտալիա պատերազմի ուրիշ կաթոլիկ Տէրութեան մը դէմ (Ֆրանսայի դէմ) որուն ինք (Պապը) կը համակրի։

Այս խնդրոյ մէջ ամենէն հետաքրքրաշարժ պարագայ մը սա է որ Ֆրանսա որ վերջին ատենները այնչափ խստութիւններ ի գործ դրաւ Պապականութեան դէմ, այժմ կը ներկայանայ իբրև Պապութեան դաշնակիցն ընդդէմ Իտալիոյ, և Պապը, պախարակելով Իտալիոյ այժմեան կառավարութեան արարքը, չի ծածկեր իւր համակրանքն առ Ֆրանսա։

Կարդինալք միաբանութեամբ որոշեր են թէ պատերազմ ծագելուն պէս Պապն պէտք կ'ընէ ելնել երթալ Հռոմէ։ Ոմանք ծայրայեղ խորհրդականք պնդեր են որ Պապն հիմակուընէ մեկնի, իբրև բողոք հակապապական ցոյցերուն դէմ զորս Պ· Քրիսփի կը քաջալերէ· բայց խորհրդականաց մեծագոյն մասն այսչափ յառաջ չէ գացեր։

Արդէն գրած ենք թէ որոշուած է Սպանիա չուել, որովհետեւ Պապին արտաքին գործոց նախարարն յայտարարեր է թէ Սպանիա առաջիկայ պատերազմին մէջ չեզոք մնալ որոշած է հաստատապէս։ Պապը Վալենսիա կամ Թոլէտօ պիտի քաշուի եղեր։ Պապն զԹոլէտօ նախամեծար կը դատէ եղեր· որովհետեւ Թոլէտօ Սպանիոյ գահերէց-արքեպիսկոպոսներուն կեդրոնատեղին է, և յոյժ ազնուապետական քաղաք մ'է· իւր մայր-եկեղեցին աշխարհիս ամենէն գեղեցիկ եկեղեցեաց մին է, և 25 եկեղեցական ժողովներ (ոչ-տիեզերական թէև) գումարուած են անդ։ Սպանիոյ կառավարութիւնը Պապին տրամադրութեան ներքեւ պիտի դնէ եղեր նաև Արանժուէզի պալատն, որ Թոլէտոյէ 30 քիլոմէթր հեռի կը գտնուի։ Այս նիւթոյ վրայ բանակցութիւնք տեղի կ'ունենան եղեր Վատիկանի և Մատրիտի միջեւ։

ԱՒՍՏՐԻԱ – ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՅԱՂԹԱՆԱԿ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՉԵԽԵՐՈՒՆ

Աւստրիոյ ազգութեանց վրայ մեր վերջին յօդուածէն ի վեր, յորում Պոհեմիոյ Երիտասարդ և Ծեր Չեխերուն հակառակութիւնը կը բացատրէինք, ամենակարեւոր դէպք մը տեղի ունեցաւ ի Պոհեմիա։ Փրակայի Նահանգային երեսփոխանական ժողովոյն ընտրութեանց մէջ, Ծեր Չեխերուն ընտրելեաց վրայ յաղթանակ տարին Երիտասարդ Չեխերուն ընտրելիք, որք նոյն ժողովոյ մեծամասնութիւնը կը կազմեն այժմ։ Երիտասարդ Չեխերուն յաղթանակը կը խանգարէ այն քաղաքական հաւասարակշռութիւն որոյ շնորհիւ կանգուն կը մնար Թաաֆֆէ կոմսին Նախարարութիւնն, որ միշտ կատարեալ վստահութեամբ կը յենուր Ծեր Չեխերուն խորհրդարանական կուսակցութեան աջակցութեան վրայ։ Ծեր Չեխերը կաթոլիկ պահպանողականներ են, և համընթաց կ'երթան աւատական կամ ազնուապետական կուսակցութեան հետ, որ գլխաւոր նեցուկն է Պ· Թաաֆֆէի Նախարարութեան։ Ծեր Չեխերը կը հետեւին Սրբոյն Վենկեսլասի, «Պոհեմիոյ առաքելոյն», որոյ նշխարք կը հանգչին Հրաչինի մայր-եկեղեցւոյն մէջ, որ կ'իշխէ Փրակայի հին և պատկառելի քաղաքին։ Երիտասարդ Չեխերն ազատական են, մինչեւ իսկ արմատական· անոնք աշակերտներն են հանրածանօթ բարեկարգիչ Յովհաննէս Հուսի։ Մեծաձայն կը պահանջեն Հունգարիոյ վայելած ինքնօրինութեան հաւասար կացութիւն մը Պոհեմիոյ համար, և մերթ ընդ մերթ սիրալիր ակնարկներ կ'ուղղեն առ Ռուսիա։ Գրեթէ ամեն առիթներով Երիտասարդ Չեխերը Պ· Թաաֆֆէի ներքին քաղաքականութեան հակառակ գործած են, և իրենց յաղթութեան հետեւանքը կրնայ լինել անկումն այդ պետական մարդուն, որ մետասան տարիներէ հետէ աւելի եռանդեամբ քան յաջողութեամբ կ'աշխատի հաշտութիւն գոյացնել Հապսպուրկեան Տէրութեան զանազան ազգութեանց մէջ։

ՄԱՃԱՌՔ Ի ՓԱՐԻԶ

Մաճառստանի Խորհրդարանին ծայրայեղ ձախակողմէն վեց երեսփոխանք և 850 մաճառ զբօսաշրջիկներ Թուրինոյէ անցան Փարիզ երթալու համար, և Փիէմոնթէի մայրաքաղաքին մէջ առանձին ապրող իրենց մեծանուն հայրենակցին՝ Քոշութի՝ ներկայանալով, իրենց յարգանքը մատուցին։ Ըսին թէ կ'աշխատին իրագործել իւր կենաց մեծագոյն երազն, Հունգարիոյ ինքնօրինութիւնն, և ծերունին խայտաց ի լուր այս հոգեշունչ բանից։ Երրեակ Նիզակակցութեան նկատմամբ Քոշութ ըսաւ թէ կարելի է հաւանիլ այդմ, որովհետեւ գլխաւոր բանն է չդաշնակցիլ Ռուսիոյ հետ, որ անգամ մը ջախջախած է զմաճառ ազգն, և եթէ առիթը գտնէ, նորէն կը ջախջախէ։ «Ձեր ուղեւորութիւն ի Փարիզ բողոք մ'է Թիձայի քաղաքականութեանց դէմ ի մասին Ֆրանսայի», ըսաւ Քոշութ։ Կը յիշուի թէ Պ· Թիձա, մաճառ կառավարութեան պաշտօնապէս կամ անհատապէս Փարիզի Արուեստահանդէսին չմասնակցելն արդարացնելու համար, տարօրինակ ճառ մ'ըրաւ, որով ըսաւ թէ «մարդ չի կրնար գուշակել թէ Արուեստահանդէսի միջոցին ո՛րչափ անկարգութիւնք պիտի ծագին Փարիզի մէջ, և միթէ աւստրեւմաճառ դրօշը չ'պիտի անարգուի»։ Այս պատմական խօսքերուն արտասանուելէն ի վեր, Փէշթայի մէջ իրօք ծանր շփոթութիւնք տեղի ունեցան, և չարաճճիներով եբերեալ սատանեալ վիճակ մ'ունեցաւ նոյն ինքն Պ· Թիձա, մինչ ի Փարիզ, հանդարտութիւն, գոհունակութիւն և Արուեստահանդէսին ակնախտիղ յաջողութիւնն յուլիսի արեգական ճառագայթից չափ լուսապայծառ կը փայլեն, և չարաչար կը հերքեն մաճառ նախարարապետին հռչակաւոր մարգարէութիւնները։

Այս ութ-ինն հարիւր Մաճառաց կարաւանն եռանդագին ընդունելութիւն գտաւ ի Փարիզ։ Յատուկ մասնախումբ մը, տնօրէնութեամբ Պ· տը Լէսէփսի, ընդ առաջ գնաց անոնց ի կայարան, ուր «Մեծ Ֆրանսացին» յանուն իւր ազգակցաց բարի գալուստ մաղթեց անոնց, և քաղաքային խորհուրդը շքեղ երեկոյթ մը տուաւ ի պատիւ մաճառ հիւրերուն։ Փարիզեան խուռն բազմութիւնն որ հետաքրքրութեամբ կը դիտէր այս Մաճառաց անցքն, որոտագին կեցցէներով ողջունեց զանոնք։ Գեղեցիկ պանդոկ մը մաճառական գոյներով զարդարուած՝ անոնց բնակութեան յատկացաւ։ Մաճառ երեւելի պատկերահան Պ· Մունքաչի, որոյ պատկերք ընդհանուր գնահատութեան արժանացան Արուեստահանդէսին մէջ, երեկոյթ մը պիտի տայ ի պատիւ իւր ազգակցաց, և ի վերջոյ Էյֆէլի Աշտարակին վրայ աւելի քան հազար անձանց հացկերոյթ մը պիտի տրուի մաճառ հիւրերուն ի պատիւ։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՓՈՐԹՈՒԿԱԼ

Տէլակոայի երկաթուղւոյն ընկերութիւնն յայտարարեց թէ պատրաստ էր խնդիրն իրաւարարութեան յանձնելու՝ երկաթուղւոյն փորթուկէզ կառավարութեան կողմէ գրաւումէն յառաջ, բայց այժմ չի կրնար ընդունիլ իրաւարարութիւն, քանի որ ինքզինք անգլիական կառավարութեան հովանաւորութեան ներքեւ դրած է։

Փորթուկալի կառավարութիւնն ինք կը բանեցնէ Անգլիացւոց ձեռքէն կորզած երկաթուղին։

—)(21)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՖԵՕՅԵԷ

ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ

ԱԶՆՈՒԱԿԱՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

ԺԱ

Երեկոյեան ժամ տասնեւմէկն էր գրեթէ երբ տիկին տը Լոռիս վերադարձաւ հովանաւոր ամարանոցն, ուր իր եղբօրը հետ կը բնակէր Դրուվիլի քարափանց վրայ։ Անմիջապէս, ի մեծ զարմացումն անձին, ծանուցին իրեն թէ Պ· տը Ռիաս դրան առջեւ էր եւ կը խնդրէր խօսիլ իրեն։ Ակնարկովը խորհուրդ հարցուց եղբօրը։

—Բայց անշուշտ, ըսաւ, ընդունէ զինքը։

Եւ քաշուեցաւ գնաց։

Պ· տը Ռիաս ներկայացաւ շատ զուարթ դէմքով մը, կամ գէթ այնպէս կ'ուզէր երեւիլ։

—Ըրածս ծայր աստիճան անքաղաքավարութիւն է, ըսաւ, և ներողութիւննիդ կը խնդրեմ· բայց իմացայ որ կինս առաւօտուն ձեզ հետ մեկնած էր··· եւ համարձակեցայ գալ տեղեկութիւն խնդրել ձեզմէ թէ զինքը տեսնելու հաճոյքը պիտի ունենա՞մ։

—Շատ հաւանական է, ըսաւ տիկին տը Լոռիս խնդալով· բայց նստեցէք։

—Ոչ, չէ, չպիտի նստիմ··· Հաճեցէք միայն ըսել թէ ո՛ւր է կինս, եւ ելլեմ երթամ։

—Վիլէր է, Շէլերուն տունը, ուրկէ քիչ յետոյ անձամբ պիտի տանին բերեն զայն։

—Ինչո՞ւ համար ձեզի հետ մէկտեղ չդարձաւ։

—Ես քիչ մը յոգնած էի, եւ չուզեցի այսչափ կանուխ մեր բարեկամներէն բաժնել զինքը··· բայց ո՞րչափ ատենէ ի վեր հոս էք։

—Ժամ հինգէն ի վեր··· ամուսիններուն կառախումբովը եկայ, բնականաբար··· Տունէն ըսին որ զոքանչս Բարիզ գացած էր զաւկներուս հետ, իսկ կնոջս ուր ըլլալը չէին գիտեր։ Ասոր վրայ, շատ զուարճալի ընթրիք մը ըրի, կը հասկնաք անշուշտ. եւ յետոյ ելայ հոս եկայ··· կը յուսամ թէ շատ ծաղրելի եմ··· Գիշեր բարի, սիրելի տիկին։

—Գիշեր բարի··· եթէ Մառի քիչ մը ուշանայ, անհանգիստ մի՛ ըլլաք։

—Ո՛չ, ո՛չ··· գիշեր բարի։

Պ· տը Ռիաս կը մեկնէր արդէն, երբ մանկամարդ կինը մեղմիւ կոչեց զնա՝ մորակին ծայրովը նորա թեւին դպչելով·

—Պարոն տը Ռիա՛ս։

—Տիկի՛ն։

—Շատ անհանգիստ կը տեսնեմ զձեզ··· Արդեօք տխո՞ւր էք։

—Ամենեւին, շնորհակալ եմ։

—Շատ չպիտի՞ յանդիմանէք Մառին երբոր տուն դառնայ։

Պ· տը Ռիաս նմա նայեցաւ կեղծ զարմացմամբ, առանց պատասխանելու։

—Պիտի յիշէ՞ք թէ քիչ մը երեսի վրայ թողուած է։

Երիտասարդը դարձեալ նմա նայեցաւ չեշտակի· ապա, լռութենէ մը ետք·

—Ուրեմն դո՛ւք ալ կը դատապարտէք զիս, ըսաւ։

—Շատ կը սիրեմ Մառին։

—Ես ալ շատ սիրած եմ, ըսաւ Լիոնէլ խուլ ձայնով։

—Իսկ ա՞յժմ, հարցուց տիկին տը Լոռիս։

—Այժմ, տիկին··· շատ տարբեր է։ Յետոյ, յանկարծական պայթմամբ մը·

—Երեսի վրայ թողուած է կ'ըսէք, այնպէս չէ՞։ Իրաւունք ունիք· բայց ո՞ր խոհական և պատուաւոր մարդ կրնայ ընկերանալ անոր կեանքին պէս կեանքի մը։

—Ներողութիւն, ըսաւ ծաղկահասակ կինն անուշութեամբ· բայց ձեր կեանքը լաւագո՞յն է։

—Իմ կեա՛նքս··· է՛հ, տէ՛ր Աստուած, ինք չէ՞ր որ այս կեանքին մէջ մղեց զիս։

—Ինքն ալ նոյնը չը՞ կրնար ըսել ձեզի համար։

—Օ՛հ, անշուշտ, յարեց Լիոնէլ դառնութեամբ, — և դուք անո՛ր իրաւունք կու տաք··· Եւ սակայն եթէ աշխարհի մէջ մէկը կայ որ պարտաւոր է արդար ըլլալ ինծի նկատմամբ, այն ալ դուք էք··· որովհետեւ եթէ դժբաղդ եմ··· և տարապայման դժբաղդ եմ··· իրօք քիչ մըն ալ դուք էք պատճառը։

—Ե՛ս։

—Դո՛ւք, այո··· կը պաղատիմ որ այս խօսքերուս մէջ չտեսնէք քննելու դիտաւորութիւն, որ շատ անտեղի պիտի ըլլար այս վայրկենիս· բայց հաճեցէք յիշել այն երեկոյն որ վճռեց ճակատագիրս··· այն երեկոյն ուր կնքամայրս կը մաքառէր ամուսնութեան ընդդէմ յառաջ բերած արդարացի առարկութիւններուս դէմ··· կ'երդնում ձեզ որ զիս յաղթահարողն իր պերճախօսութիւնը չէր··· Դուք միայն, ձեր ներկայութիւնը, ձեր օրինակը, համոզեցին զիս··· Ձեզ կը նայէի եւ ինքնին կ'ըսէի· Է՛հ, այո՛, վերջապէս այս տեսակ կիներ կան, երջանկութիւնը կարելի՛ է։

—Աստուա՛ծ իմ, պարոն տը Ռիաս, ըսաւ տիկին տը Լոռիս, խնայեցէք ինձ, կ'աղաչեմ··· եւ թոյլ տուէք ինձ ըսել թէ կը ճանչեմ ձեր կինը··· երկար ատենէ ի վեր··· թէ ամէն տեսակէտով գերազանց է ինձմէ··· եւ գոնէ ինձ չափ արժանի էր պարկեշտ մարդու մը կեանքը երջանիկ դարձնելու։

—Թող այդպէս ըլլայ, ըսաւ Լիոնէլ ցրտութեամբ։ Ուրեմն ես էի որ կորսնցուցի զինքը··· Մնաք բարով, տիկին։

Պ· տը Ռիաս անցաւ կամուրջէն որ իրար կը միացնէ Դրուվիլ և Տովիլի հակառակորդ գաւառներն, և ծովուն եզերքը բռնելով վերստին բռնեց Վարդենեաց ամարատան ճամբան։ Կէս գիշերը քիչ մը անցած էր երբ անդ հասաւ։ Տիկին տը Ռիաս դեռ տուն վերադարձած չէր։ Սենեակն ելաւ և փորձեց կարդալ, յետոյ մէկդի նետեց գիրքն, և իր սենեկին մէջ սկսաւ յուզեալ պտոյտ մը, որ դժբաղդաբար շատ երկար պիտի տեւէր։

Ցորչափ ժամանակը կ'անցնէր այս վայրապար սպասման մէջ, իր բոլոր ցաւերը, կնոջը դէմ ունեցած բոլոր քէները, որք այդ երեկոյեան տաժանագին միջադէպերէն ծայր աստիճանի էին հասած, նորա գլուխը կ'ելնէին զայրոյթի թափերով.— որովհետեւ պէտք է ըսել, ի գովեստ իրեն, Լիոնէլ տը Ռիաս այնչափ ուրիշներու նման համակերպութեամբ ընդունած չէր իր առտնին կենաց անկարգութիւնը։ Անոնցմէ էր նա որոց համար ամուսնութիւնը, երբ դադրած է հրապոյր մը ըլլալէ, տանջանք մը կը դառնայ· այն կինն, որուն վրայ դրած էր իր երջանկութեան յոյսերն եւ որ իր անունը կը կրէր, կրնար ատելի ըլլալ իրեն, այլ ո՛չ բնաւ անտարբեր։ Եւ իր կինն ատելի էր իրեն։ Չէր ներեր նմա զի ջնջած էր ամուսնութեան վրայ իր կազմած իտէալը, որ թերեւս քիչ մը տարտամ, այլ շատ պարկեշտ ու շատ անկեղծ էր։ Քիչ շատ խոհականութեամբ կ'ըսէր ինքնին թէ անոր համար այնպիսի ամուսին մըն էր եղած որ շատ քիչ կը տեսնուի ընկերութեանց մէջ, գորովալի, վեհանձն, փափուկ—և մինչեւ իսկ հաւատարիմ, մինչեւ այն օրն ուր կինն իր ձեռքովը խորտակած էր ամուսնական կապը։ Ասկից ի վեր, իր կինն երջանիկ էր· իր թեթեւամտութիւնը, զուարճասիրութիւնը, փառասիրութիւնն ազատ ասպարէզ գտած էին և կը բաւէին իրեն։ Գալով իրեն, իր կեանքը կիսկատար մնացած էր· իր երիտասարդութեան զբաղմանց և զուարճութեանց մէջ ա՛լ ուրիշ բան չէր գտներ բայց եթէ դատարկութիւն, ձանձրոյթ և զզուանք։ Արարածոց ամենէն թշուառն էր, ամեն բանէ վհատած և հմայաթափ, իր ընտանի հարկէն և իր աշխատութենէն, առանց նպատակի, առանց ապագայի, զուրկ արժանապատուութենէ, և գուցէ ընդհուպ,— նորա շնորհիւ,—զո՛ւրկ պատուէ ալ։—Եւ անո՛ր կը կը կարեկցէին, ու զի՛նքը կ'ամբաստանէին։—Եւ այն մտածումը թէ պարկեշտասուն և շնորհալի տիկին տը Լոռիս ալ իր ամբաստանողներէն մին էր, աւելի ևս կը գրգռէր զինքը։

Արշալոյսին առաջին նշոյլները ծայր կու տային արդէն, երբ նա տակաւին այս դառն խոկմանց մէջ էր։ Օգոստոսի վերջերն էր։ Առաւօտեան ժամ հինգն էր, և տիկին տը Ռիաս դեռ չէր դառնար։ Ամբողջ գիշեր մը տունէն դուրս անցունել, առանց իր մօրն եւ ամուսնոյն, երիտասարդ կենցաղասէրներու հետ եւ տիկին տը Շէլի միակ հովանաւորութեան ներքեւ, ասիկա քիչ մը ծանր փախուստ մըն էր։—Լիոնէլ զգաց որ իր բոլոր համբերութիւնը կ'սպառէր· ախոռ իջաւ, ձի մը թամբել տուաւ իրեն եւ Վիլէրի ճամբան բռնեց։

Դրուվիլէն ի Վիլէր, ճամբան, մարգագետնոց և աւազակոյտերուն միջեւ ուղիղ գիծ մը գծելէ յետոյ, ծովահայեաց խաբակի մը կողն ի վեր կը մագլցէ ընդփոյթ։ Զառիվերը բաւական երկար և ցից է։

(Շարունակելի)

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ ԳՈՐԾԱՒՈՐՔ Ի ՓԱՐԻԶ

Ամերիկացի գործաւորաց պատգամաւորութիւն մը այս ամսուն և առաջիկայ ամսուն մէջ պիտի այցելէ Փարիզի Արուեստահանդէսն և յետոյ Անգլիա պիտի անցնի ։ Խնդրուեցաւ որ Ամերիկայի Խորհրդարանն հոգայ սոյն պատգամաւորութեան ծախքը · բայց չընդունուեցաւ ։ Ասոր վրայ ամերիկացի մը, Պ. Է. Վ. Աքրիֆ, խոստացաւ բոլոր ծախքն ինք վճարել ։ Պատուիրակութիւնն ամեն արհեստներէ և ամեն նահանգներէ ընտրուած 50 անդամէ պիտի բաղկանայ ։ Արհեստաւորք իրենք պիտի ընտրեն իրենց ամենէն ուշիմ և կարող արհեստակիցներն, որոց իւրաքանչիւրն իւր ճիւղին մէջ տեսածներն յետոյ պիտի տեղեկագրէ ։ Երկու շաբաթ ի Փարիզ պիտի մնան, և քանի մը օրեր ալ Պելժիոյ, Ռէնի բրուսիական գաւառաց մէջ և ի Հոլլանտա պիտի անցունեն ։

Ի ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

Ի Գոնիցա, Հունգարիա, Մէկէր անուն երկաթուղւոյ պաշտօնի մը կնոջ դիակը գտնուեցաւ տան մէջ, ուր կ'երեւի թէ ի բացակայութեան ամուսնոյն ինքնասպան եղած էր ։ Այր և կին շատ սիրով էին, և երբեք վէճ չէին ունեցած ։ Բայց վերջին ժամանակներս կինը կը գանգատէր թէ գլխու ցաւոյ մ'ունէր, և կը կարծէր թէ ուղեղի խանգարում մը եկած էր իւր վրայ ։ Այս աղէտը տեսնելով, այրն այնչափ յուսահատեցաւ որ ինքն ևս րեւոլվեր մը պարպելով գլխուն մէջ՝ ինքնասպան եղաւ ։ Եւ երկուքին յուղարկաւորութիւնը կաթոլիկ ժողովրդեան խուռն բազմութեան մը ներկայութեամբ կատարեցաւ ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱԿԱՆ ԿՈՆԴԱԿ
ՎԱՍՆ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ

ԽՈՐԷՆ ԾԱՌԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԵՒ ՇՆՈՐՀԻՒ ՍՈՒՐԲ ՀՈԳՒՈՅՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՎԵՐԱՏԵՍՈՒՉ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎԻՃԱԿԱՑ, Գերապատիւ և սիրեցեալ Եղբարց ի Քրիստոս Տ. Մաղաքեայ Օրմանեան և Տ. Գարեգնի Սրուանձտեանց Սրբազան եպիսկոպոսաց, և Վսեմաշուք և Ազնուափայլ Տեարց՝ Աբիկ էֆէնտիի Ունճեան, Տիգրան էֆէնտիի Եուսուֆեան, Յովհաննէս էֆէնտիի Էսաեան, Պատրիկ էֆէնտիի Կիւլպէնկեան և Գաբրիէլ էֆէնտիի Գաբրիէլեան յանէտ սիրեցելոցդ, անդամոց Խնամակալութեան Հիմնարկելի Եկեղեցական Վարժարանին Պատրիարքական Աթոռոյս Կոստանդնուպոլսոյ, ողջոյն ի Տէր և սէր և Օրհնութիւն Աստուածային ։

Խնամ հօտին Քրիստոսական և պէտք պայծառութեան սրբոյ և ուղղափառ Եկեղեցւոյս Հայաստանեայց, և հարկ ծառայութեան օրհնելոյ Ազգիս պահանջեն անհրաժեշտ զբազմութիւն քաջայարմար և առաքինի պաշտօնէից, որպէս և պատրաստութիւն և կրթութիւն պաշտօնէից այսոցիկ պահանջեն անխափան զհաստատութիւնս վանօրէից և դպրանոցաց, ուր նուիրեալքն ի պաշտօն եկեղեցւոյ կարասցեն ստանալ զզարգացումն ուսմանց և զբարեկրօն քաղաքավարութիւն, որպէս օրէնք Եկեղեցւոյ պատուիրեն և ընթացք գործոց ցուցանեն յայտնապէս ։ Այսորիկ վասն ընդ հետս նախնի հարցն մերոց ընթացեալ, որք դպրեվանս և վարդապետանոցս ունէին հաստատեալս, և օրինակի գլխաւոր աթոռոյն նմանեալ՝ որք դպրանոցս և վարժարանս ժառանգաւորաց պահէին և պահէին ի պէտս պաշտօնէից, նաև նախորդք մեր ի հովուութեան Պատրիարքական Աթոռոյս Կոստանդնուպոլսոյ՝ խորհեալ են զպէտս թուոյ արժանաւոր պաշտօնէից լցուցանել յարմարաւոր պատրաստութեամբ ըստ բերելոյ ժամանակաց ։

Ի նոյն խորհուրդ հաստատեալ և մեր յառաջին վայրկենէ սահմանելոյ մերոյ զծանրաբեռն պաշտօն Պատրիարքութեան, փոյթ յանձին կալաք գործել զկարեւորն ի բացումն յատուկ վարժարանի յուսումն և ի բարեկրօն կրթութիւն նուիրելոցն ի պաշտօն եկեղեցւոյ, ի հաստատութիւն ասեմ մեծի և նուիրական գործոյն առ որ յընթացս կենաց մերոց և յառաջին պաշտամունս մեր տքնեալ էաք մերովսանն ։ Եւ ուրախ եմք ի Տէր, զի ջանք մեր ընդունայն ինչ ոչ եղեն, և դուք ինքնին՝ որոց յանձն արարեալ էաք զպայմանս գործոյն քննել և զպարագայս գործադրութեան ծրագրել, առաջի արարիք մեզ զյարմարադրումն ի պայմանաց որովք հնար էր նիւթ յաջողութեանն ակնկալել ։ Պատուարժան Խառն Ժողովս Կեդրոնական Ազգային Վարչութեան հաւանեալ ընկալաւ զծրագիր առաջարկութեանց, զգրեալն՝ յ31 ամսեան Մարտի, եւ հաստատեալ զհիմնական կանոնս Եկեղեցական Վարժարանին ի ձեզ իսկ որոշեաց յանձն առնել զգործադրութիւն գեղեցիկ խորհրդոյն, զՅանձնաժողովդ Նախապատրաստութեան վերաձեւելով ի Խնամակալութիւն Եկեղեցական Վարժարանի Պատրիարքութեան Կոստանդնուպոլսոյ, որոյ և կարգ կազմութեան և իրաւունք և գործք պաշտամանց սահմանեցան ըստ առաջիկայ օրինակի ։

Ա. Նախ քան զամենայն՝ Վարժարանն Եկեղեցական հաստատեսցի ի վանս Չարխափան Սուրբ Աստուածածնի որ յԱրմաշ, և մատակարարութիւն վանուցն յանձն լիցի նմին իսկ Խնամակալութեան՝ ում յանձնեալ է մատակարարութիւն վարժարանին ։

Բ. Խնամակալութիւնդ այդ լիցի ընդ Մերով Նախագահութեամբ ունելով այլ ևս ութ անդամակիցս, յորոց երկուք եկեղեցականք և հինգ աշխարհականք՝ անձինք վկայեալք Նախանձու փառաց եկեղեցւոյ և օգտի ազգին՝ ընտրեսցին ի Խառն Ժողովոյ Կեդրոնական Վարչութեան, և միւս այլ անդամ եկեղեցական լիցի տեսուչն վարժարանին ընտրեալ ի Խնամակալութենէ անտի և հաստատեալ ի Խառն Ժողովոյն ։ Իսկ պաշտօնատեղին Խնամակալութեան եղիցի ի Կոստանդնուպոլիս ։

Գ. Փոփոխութիւնք անդամոց կատարեսցին պարբերաբար, Նորոգելով յիւրաքանչիւր երկուս ամս զմին յերկուց եկեղեցական անդամոց, և յիւրաքանչիւր երկուս ամս զմին ի հնգից աշխարհական անդամոց, այնպէս զի իւրաքանչիւր անդամակից վարեսցէ զպաշտօնն զամս տասն, բայց յառաջին ընտրելոց որք ունին դադարել վիճակաւ և յաջորդաբար յառաջ քան զտասնամեայն ։ Անդամք փոփոխեալք վերընտրելիք համարեսցին, եւ ամենայն նոր ընտրութիւնք ի տեղի փոփոխեալ կամ այլովք պատճառօք պակասեալ անդամոց կատարեսցին ի Խառն Ժողովոյն ի վերայ եռապատիկ ցանկի ընտրելեաց առաջարկելոց ի Խնամակալութենէ անտի ։

Գ. Խնամակալութեանն լիցին պաշտօն և իրաւունք ընտրել և փոփոխել զպաշտօնեայս վարժարանին և վանացն, զուսուցիչս, զմատակարարս և զայլս ամենայն ։

Ե. Ընթացք ուսմանց եկեղեցական վարժարանին պարունակեսցեն զերկուս շրջանս, զմին՝ միջնակարգ չորից դասարանօք և զմիւսն՝ բարձրագոյն երեք դասարանօք, և զամ մի փորձութեան զկնի աւարտման, եւս և զնախապատրաստական դասարան՝ եթէ հարկն պահանջեսցէ ։ Իսկ ծրագիրն ուսմանց ունիցի պարունակել զբովանդակութիւն երկրորդական ուսմանց, զկատարեալ ընթացս կրօնական հմտութեանց և աստուածաբանական գիտութեանց, և զսկզբունս մանկավարժական և օրէնսգիտական ընթացից ։

Զ. Որք ունին մտանել յաշակերտութիւն եկեղեցական վարժարանին լիցին յեօթնևտասնամենից և ի վեր ի մտանելն յառաջին շրջանն · լիցին քաջառողջք և ուշիմք, զերծք ի կանոնական թերութեանց, տացեն զքննութիւն նախակրթարանական ուսմանց, և տածեսցեն ի սրտի զփափաք եկեղեցական կոչման ։

Է. Թէպէտ և եկեղեցական վարժարանն ունիցի պահել իբր վաթսուն աշակերտս բաժանեալս ի չորս դասարանս, այլ ի դէպ է առ ժամանակ մի շատանալ կիսովն այսր թուոյ և պահել իբր երեսուն աշակերտս բաշխեալս յերկուս դասարանս ։

Ը. Խնամակալութիւնն ունիցի ընդ իւրով տնօրէնութեամբ զամենայն հասոյթս և եկամուտս վանուց Չարխափան Ս. Աստուածածնի որ յԱրմաշ և եկեղեցւոյն Ս. Յովհաննու Ոսկեբերանի որ ի Գարակէօմրիւկ Կոստանդնուպոլսոյ, զորս պարտի ինքնին մատակարարել, և նոքօք հոգալ զկարեւորագոյն տեղական պիտոյս յիշատակեալ վանից և եկեղեցւոյն և պահպանել զեկեղեցական վարժարանն ։ Այլ Խնամակալութեանն իրաւունք են զհետ լինել ի հայթայթումն նորոց առժամեայ կամ հաստատուն հասութից, որովք լրացուցանել զթիւ աշակերտելոցն և պայծառացուցանել եւս քան զեւս զվարժարանն ըստ ամենայն պահանջից ։

Թ. Ուսանողք հասեալք ի լրումն ընթացից ունիցին ըստ իւրեանց յօժարութեան մտանել ի կոչումն կուսակրօն կամ ամուսնացեալ եկեղեցականութեան ։ Միայն թէ որք ընդունեսցին զձեռնադրութիւն կուսակրօն եկեղեցականութեան համարեսցին միաբան կամ վանացն Արմաշու կամ թէ այլոց վանաց եթէ ի վանական միաբանութեանց կամ յառաջնորդական վիճակէ իմիք ներկայացեալ են յաշակերտութիւն ։

Ժ. Մասնաւոր պարագայք գործադրութեան հիմնական սկզբանցս, որպէս և բացատիկ կարգադրութիւնք ի պէտս օրինաւոր պահանջից թողեալ են ի խոհական տնօրէնութիւն Խնամակալութեանն, պատկառ կալով միշտ եկեղեցական կանոնաց, պետական օրինաց, ազգային սահմանադրութեանց և ընկալեալ սովորութեանց, որք ուրոյն կանոնագրովք սահմանելոց են ։

Արդ սովին կոնդակաւ հաստատեմք և մեք և հրատարակեմք զորոշմունս Պատուարժան Խառն Ժողովոյ Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան, և հրամայելով յանձնաժան գործադրութիւն յանձն առնեմք ի ձեզ զպաշտօն Խնամակալութեան եկեղեցական վարժարանի Պատրիարքական Աթոռոյս Կոստանդնուպոլսոյ · և հրաւիրեմք զձեզ վաղ ընդ փոյթ սկիզբն առնել գործոյն, ընտրել զտեսուչն վարժարանին, կարգադրել զպէտս շինութեանց եւ կահաւորութեանց ի վանս Արմաշու, կարդալ հրաւէր փափաքողացն յաշակերտութիւն, քննել և որոշել զյարմարագոյնն յընդունելութիւն, ընտրել և հաստատել զուսուցիչս և զկառավարիչս վարժարանին, կարգել զմատակարարս վանուցն Արմաշու և եկեղեցւոյն Գարակէօմրիւկի, հրատարակել յայտարարութիւնս, կազմել զներքին կանոնագիրս, փոյթ տանիլ բարեաց և խնայողական մատակարարութեան հասութից, հոգալ զյաւելումն նորոց եկամտից և նպաստից, և գործելով զարժանն և զպատշաճն ջանալ հասանել ի կէտ նուիրական նպատակի պատրաստելոյ պաշտօնեայս զարգացեալս մտօք և սրտիւք, ուսմամբք եւ վարուք, ի պայծառութիւն Սրբոյ Եկեղեցւոյս մերոյ, յօգուտ ազգիս, ի մխիթարութիւն հաւատացելոց և ի փառս անուան Տեառն Աստուծոյ Բարձրելոյ ։

Մաղթելով ի վերայ Ձեր զձիրս շնորհաց Աստուածային Աջոյն · խնդրեմք ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ, որ է Գլուխ Սրբոյ և Առաքելական Եկեղեցւոյս, զի օրհնեսցէ զվաստակս ձեր և աշակերտաց ձերոց, և ուղղեսցէ զսիրտս որոց ընդ խնամովք ձերովք ունիցին զարգանալ, զի յարիցեն մշակք ընտիրք յայգւոջ Տեառն զօրութեանց, և խափանեսցին չարիք ամենայն բարեխօսութեամբ Չարխափան Ս. Աստուածածնին, և ծաղկեսցին Եկեղեցիք Հայաստանեայց ընտրելովք պաշտօնէիւք ի ձեռն աղօթից և մաղթանաց սրբոց առաքելոց Բարթողիմէոսի և Թադէի առաջին Լուսաւորչացն, և սրբոյ Հօրն մերոյ Գրիգորի Լուսաւորչի · և ամենայն սրբոց աստուածահաճոյ Հայրապետաց եւ Վարդապետաց Ուղղափառ Եկեղեցւոյս մերոյ, զոր Տէր Աստուած պահեսցէ պայծառապէս մինչեւ ի լրումն ժամանակաց · ամէն ։

Պ. Կ. ԽՈՐԷՆ

Տուեալ ի Պատրիարքարանէ Հայոց Կոստանդնուպոլսոյ յամի Տեառն 1889 եւ յամսեանն յունիսի 5, և ի թուականութեան Հայոց ՌՅԼԸ ։

Ազգ. Ժողովոյ գումարումն, որ յառաջիկայ ուրբաթ աւուր համար որոշուած էր վերջին նստին մէջ, յաջորդ ուրբաթուն, յուլիս 7ին յետաձգուեցաւ ։

Իզմիրեանց կտակի Գործադիր Մարմին Յանձնաժողովն այս առաւօտ հրապարակային նիստ գումարելով ի Խորհրդարանի Ղալաթիոյ, ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, ծանոյց թէ որոշուած է բարեյիշատակ հանգուցելոյն հաստատած Սահակ-Մեսրոպեան մրցանակը տալ Պ. Գալուստ Շիրմանզանեանի (ռուսահայ) հեղինակած ՆԻՒԹԵՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ գործոյն ։ Այս որոշում ջերմ ծափահարութեամբք ընդունուեցաւ ներկայից կողմէ ։

Մանրամասնութիւնք վաղը ։

Կ'իմանանք թէ Մէրեէմ-Գուլի Յարութիւն էֆէնտի առ այժմ մտադիր չէ մեկնելու յԱղեքսանդրիա, Այրզեան կտակի խնդրոյն կարգադրութեան համար ։

Պէշիքթաշի Մաքրուհեան վարժարանին վկայականաց և մրցանակաց բաշխման հանդէսը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ յուլիս 2, կիրակէ օրն, ի ժամ վեց ու կէս, ի Ս. Եկեղեցւոյ Թաղին ։

Ուաշինկթընի օսմ. դեսպանատան Ա. քարտուղար Նորիկեան Մկրտիչ էֆէնտիի շնորհուած պատուանշանը մեր երեկի Ազգային Լրոց բաժնին մէջ տպագրական սխալմամբ Օսմանիյէ ըսուած էր, մինչ, որպէս երեւցաւ Ներքին Լրոց սիւնը, Մէճիտիէ է ։

Թաղական խորհուրդներէն և թաղային վարժարանաց Հոգաբարձութիւններէն խմբագրութեանս ուղղեալ ծանուցմանց համար, խմբագրութիւնս մէկ մէճիտի վճարում որոշած և ժամանակին հրատարակած էր ։ Թէպէտև յիշեալ Պատ. Մարմինք այս որոշման համաձայնած էին, սակայն վերջերս խմբագրութեանս կը հասնին նմանօրինակ ծանուցումներ առանց փոխարժէքին և հետեւաբար չեն հրատարակուիր ։ Ըստ այսմ վերստին կը յիշեցնենք մեր պայմանն յիշեալ Պատ. Մարմնոց, առանց որոյ իրենց ազդերը կը զրկուին հրատարակութենէ ։

Աւասիկ Ուսթըրի (Մ. Նահանգք) Ազգայնոց մէջ ի նպաստ Գալֆայեան Որբանոցի կատարուած հանգանակութեան երկրորդ ցուցակը ։

Փօլթօն քաղաքէն ղրկուած Ն. Փափազեան էֆէնտիի ձեռամբ · Խ. Գրիգորեան 1 տոլար · Վ. Տէմիրճօղլեան 1 տ. Ե. Փապուճեան 50 սէնթ. Ազգասէր մի 1 տ. Ազգասէր մի 50 սէնթ ։

«Կաճառ Հայկականի» գործադիր ժողովոյ անդամներէն Քարբերդցի Գէորգ էֆ. Թաշճեանի ձեռամբ հաւաքուած, խնդրանօք տիկին Մ. Թօփճանեանի ·

Մ. Թօփճանեան 1 տ. 5 ս. Կ. Գրիգորեան 25 ս. Յ. Պէրպէրեան 25 ս. Փ. Մուրատեան 10 ս. Խ. Շուշանեան 1 տ. Կ. Շուշանեան 50 ս. Մահտեսի Պապ Սամուէլեան 25 ս. Խ. Մանուկեան 15 ս. Մ. Թէրզիչեան 10 ս. Տ. Շուշանեան 10 ս. Գ. Էմիրզեան 10 ս. Մ. Էնֆիյէճեան 50 ս. Ե. Միլիկեան 50 ս. Հ. Առաքելեան 25 ս. Կ. Սըվաճեան 25 ս. Կ. Ս. Թաշճեան 1 տ. Կ. Եըմսեան 25 ս. Մ. Պօրսիկեան 25 ս. Ս. Սամուէլեան 25 ս. Ս. Շուշանեան 25 ս. Մ. Մազմանեան 25 ս. Պ. Պօզիկեան 25 ս. Ա. Զարդարեան 25 ս. Ազգասէր մի 25 ս. Ազգասէր մի 10 ս. Ազգասէր մի 10 ս. Ազգասէր մի 25 ս. Ազգասէր մի 25 ս. Ազգասէր մի 5 ս. Ազգասէր մի 25 ս. Ազգասէր մի 50 ս. Ամերիկացի Ռօբըրս 10 ս. Ամերիկացի Հօմըրկ 25 ս. Ամերիկացի Հօմըրկ 10 ս. Ամերիկացի Ճօնսըն 10 ս. Ամերիկացի Էրիքսըն 25 ս. Ամերիկացի Տէյվիտ Սիմէն 10 ս. Ամերիկացի Թոմ Կրին 25 ս ։ Գումար 15 տոլար, կամ 73 Փրանք ։

ԳԱՂՏՆԻՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏ
ՄՈԳՈՒԹԵԱՆ

Հեղինակք
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԱՍԱՐՃԵԱՆ և
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ

Սոյն գիրքն 432 մեծադիր երեսներէ բաղկացեալ՝ «Արեւելք» լրագրոյ տպարանէն ընտիր թուղթի վրայ մաքուր տպագրութեամբ · ի լոյս ընծայուած է ։ Իր եզական նիւթովն և արտաքոյ կարգի հետաքրքրաշարժ բովանդակութեամբը մասնաւորապէս ընթերցանութեան արժանի գիրք մ'է ։ Մասնաւանդ կը պարունակէ մոգական արուեստից վերաբերեալ նոր և հրաշալի գիւտ մը որուն գործածութիւնն ընթերցողք պիտի կրնան անակնկալ օգտակարութիւններ տեսնել ։

Գինն է 15 դահեկան

Վաճառման կեդրոնատեղին է Պոլիս, Պահճէգաբու թիւ 50 Ջրավաճառ Աշըմալեան Յակոբ աղայի խանութը ։ Կը ծախուի նաև Ջրավաճառ Պօղոս աղայի և բոլոր գրավաճառաց քով ։ 514 3—5

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱՆՇԱՆՔ

Նիկոմիդիոյ Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանեցաւ Նուրի պէյ, որ նոյն պաշտօնը կը վարէր ի Գօնիա ։

Գօնիայի նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Սալահէտտին պէյ, որ նոյն պաշտօնը կը վարէր ի Նիկոմիդիա ։

Գըրճէհըրի ընդհանուր դատախազի օգնական Տէրվիշ պէյ, և Նիյտէի Նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Զիյա պէյ փոխանակեցին իրենց պաշտօնները ։

Դ. կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Տրապիզոնի պէլճ հիւպատոսին, և Դ. կարգի Մէճիտիյէ՝ Փարիզի Լէչէրէ լրագրոյն խմբագիր Պ. Էտուառ Բոհէնի ։

Դ. կարգի Մէճիտիյէ տրուեցաւ նաև կայսերական զինուորական վարժարանի գերմաներէնի ուսուցիչ Մէհմէտ Նաֆըզ էֆէնտիին ։

ԱՐՃԷՇԻ ՀԱՅՔ ԵՒ ՄԱՀՄԵՏԱԿԱՆՔ

ՇՆՈՐՀԱԳԻՐ ԱՌ ՄԵԾ-ԵՊԱՐՔՈՍ

Այս աւուր թուրք լրագիրք կը հրատարակեն Արճէշի քուրդ ցեղապետներուն և առ հասարակ մահմետական ժողովրդեան ներկայացուցչաց և Հայոց ստորագրութեամբք առ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն ուղղեալ հեռագիր մը յունիս 22 թուով, որով ստորագրողք կը յայտնեն թէ մահմետականք և քրիստոնեայք եղբայրական սիրով կը կենակցին, և շատ գոհ են գաւառին և նահանգին բարւոք վարչութենէն, որ բնաւ թերութիւն չունի, և օրինակելի է իւր տեսակին մէջ ։ Հետեւապէս, բոլոր տեղացի ժողովուրդը «Կեցցէ՛ Օգոստափառ Սուլթանն» աղաղակելով իւր ջերմ երախտագիտութիւնը կ'արտայայտէ հանապազ ։

(Ստորագրութիւնք)

Ցեղապետք Արճէշի գաւառակին.— Տուրսուն, Մէհմէտ, Տէրվիշ, Ալի ·

Ներկայացուցիչք մահմետական ժողովրդեան.—Հասան, Ահմէտ, Զիյա, Հասան, Գահրէման, Մէհմէտ, Իսմայիլ, Հիւսէյն,

Ներկայացուցիչք Հայ ժողովրդեան.—Հոգեւոր հովիւ Եսան (°.), Աստուր, Գրիգոր, Սրբին, Սահակ, Յակոբ Շահպազ, Ռափայէլ քհնյ., Աբրահամ, Յովսէփ, Մարոն, Յակոբ քհնյ. Օհան, Պօղոս, Պետրոս, Դաւիթ, Յոհան, Սունակ, Դաւիթ, Սահակ քհնյ., Վարդան, Յովհաննէս, Տիմօ, Մարտիրոս, Գասպար ։

Ի ՀԷՃԱԶ

Մէքքէէ կը ծանուցուի թէ այս տարի Մահմետականութեան նուիրական վայրաց ուխտի եկած են Հնդկային Ովկէանու կողմէն աւելի քան տասն և հինգ հազար անձինք, որոց ամենքն ալ հնտախտի երկիւղէ պայմանեալ օրերն անցուցած են Գամարան կղզւոյ մաքրանոցին մէջ ։ Միջերկրականի և ցամաքի ճամբով եւս ուխտաւորաց շատ մեծ թիւ մը Մէքքէ գացած է ։ Թէեւ այժմ ի Հէճազ ջերմութիւնը 45 աստիճան է, բայց բնաւ համաճարակ հիւանդութիւն չկայ ։ Միայն Հնդկաստանէն եկող ուխտաւորաց մէջ ծաղկախտ երեւցած է, բայց զգուշական ամեն միջոցներ ձեռք առնուած են ծաւալումն արգիլելու համար ։

Միւս կողմէ Աղեքսանդրիայէ կը զեկուցուի թէ առողջապահական խորհուրդն, հեռագիր ուղղած լինելով ի Մէքքէ, հաւաստիք ընդուներ է թէ հակառակ ուխտաւորաց բազմութեան, հանրային առողջութիւնը կատարեալ է ։

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՔ Ի ԳԱՒԱՌՍ

Քարբերդի կուսակալութիւնը տեղեկագրած էր ի Բ. Դուռն թէ ի Մալաթիա հիւանդանոցի մը շինութիւնն անհրաժեշտ է տեղւոյն և շրջակայից հանրային առողջութեան համար, և շինութեան արտօնութիւն խնդրած և յատակագծերն հաղորդած էր ։

Կայսերական կառավարութիւնն արտօնեց այս հանրօգուտ շինութիւն ։

ՕՍՄ. ՀԵՌԱԳՐԱՏՈՒՆՔ

Հեռագրաց և Թղթատարութեանց վերատեսուչ Հասան Ալի էֆէնտի հրատարակեց 1303 ելմուական տարւոյն Օսմ. հեռագրատանց ընդհանուր վիճակագիրը ։

ՄԵՐ ՊԱՐՍԻԿ ՀԻՒՐԵՐՆ

Պարսկաստանի արքունի անձնական գանձուն Նախարար Էմին-իւս-Սուլթան Միրզա Մուհամմէտ Ալի խան Պէշէկչի եգիպտական շոգենաւով մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս յԱղեքսանդրիա, ուստի պիտի երթայ ի Մէքքէ ուխտի ։

Նոյն շոգենաւով Աղեքսանդրիա ուղեւորեցան եգիպտացի Իպրահիմ փաշայի որդիք՝ Ահմէտ և Մէհմէտ պէյերն ։

ՅՈՒԼԻՍ 14 Ի ՏՕՆԸ

Կ. Պոլսոյ Ֆրանսական առեւտրական Սենեակը մասնաւոր յայտարարութեամբ կը հրաւիրէ բոլոր Ֆրանսացիներն և ֆրանսական պաշտպանեալները մասնակցիլ այն խնջոյքին որ յառաջիկայ կիրակի, 14 յուլիս, երեկոյեան ժամ 8ին պիտի տրուի Թաքսիմի Թաղապետական պարտէզին մէջ, ի պատիւ Ֆրանսական Ազգային Տօնին ։

ԽԱՂԱՐԱՆՔ

Ոստիկանութիւնն իմանալով թէ կարգ մը անպատիւ մարդիկ խաղամոլութեամբ կը պարապին ի Ղալաթ հրէի մը սրճարանին մէջ, երէկ կոխեց նոյն սրճարանն, և խաղամոլներն և խաղու գործիքը գրաւելով, ոստիկանութեան պաշտօնարանը փոխադրեց ։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ԱՏԵԱՆ

Բարսեղ անուն անձն յառաջագոյն Եղեռնադատ Ատենէն դատապարտուած էր կեղծ դրամ բանեցնելու հետամուտ գտնուելուն համար ։ Բարսեղ բողոքած էր, և Վերաքննիչ Ատենին պատժական ճիւղը բողոքն օրինաւոր գտնելով, բեկած էր Եղեռնադատ Ատենին վճիռն ։

Երէկ այս դատ վերստին վարեցաւ Եղեռնադատ Ատենին առջեւ, և զանազան վկայութեանց ու ապացուցական իրողութեանց վրայ յենլով, Ատեանը դատապարտեց զԲարսեղ տասնամեայ չղթայակապ աշխատութեան ։

—Աչգի անուն մահմետական մը որ յոյն պարտիզպանի մը վրայ յարձակած էր դանակով՝ վեցամսեայ բանտարկութեան դատապարտեցաւ, և այսչափ միջոց բանտարկեալ մնացած լինելով արդէն, երէկ արձակեցաւ ։

—Երէկ Վճռաբեկ Ատենին պատժական ճիւղին առջեւ դատուեցան Հիւսէյն և Սաատէթթին էֆէնտիք, որք ամբաստանեալ էին Հիւսէյն պէյ անուն անձէ մը խաբէութեամբ վեց ոսկի կորզելնուն համար · և երեքական ամիս բանտարկութեան և մէկ մէկ ոսկի տուգանքի դատապարտեցան, բաց ի յիշեալ վեց ոսկիէն զոր պարտին ետ դարձնել Հիւսէյն պէյին ։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Երկուշաբթի օր ի Գատըգիւղ իւր տանը պարտիզին մէջ անձնասպան եղաւ Էմմանուէլ Վուլրոս անուն յոյն երիտասարդ մը, րեւոլվերի հարուած մը պարպելով գլխուն ։ Անձնասպանն որդին էր Պ. Վուլրոսի, որ հրապարակին վրայ ծանօթ վաճառական մըն է ։ Դեռ վերջերս Լոնտոնէն եկած էր ուր հելլենական առեւտրական տան մը մէջ պաշտօն կը վարէր ։ Խեղճ երիտասարդն անբուժելի հիւանդութեամբ մը կը տառապէր ։

Ի Բէրա, Նօրկի անուն յոյն նպարավաճառի մը Սթէֆան անուն աշկերտը շաբաթ օրն [illegible] սուրճ եփած միջոցին, [illegible] կրակ առաւ, և խեղճ պատանւոյն երեսը, ձեռքերն և ոտքերն այրեցան ։ Սթէֆան հիւանդանոց փոխադրեցաւ բաւական ծանր վիճակի մէջ ։

—Կիւրակի գիշեր ի Ֆէնէր Քիրէմիտ Թաղը ոսկերիչ Պ. Փանճիրիի տունը գողեր մտնելով, 180 ոսկւոյ գումար մը գողցան ։

—Երէկ առաւօտ կաթոլիկ աբբայ մը իւր տունէն, Ասլան փողոցէն դուրս կ'ելնէր երթալու Պատարագ մատուցանելու համար Սէնթ Մարի եկեղեցին, երբ յանկարծահաս գետին փռուեցաւ ։ Անմիջապէս մերձակայ դեղարան մը փոխադրուելով՝ թէեւ հարկ եղած դարմանները տրուեցան, սակայն հաստատեցաւ թէ աբբայն մեռած էր երակի մը պայթումէ ։

—Ճէրիտէյի Պահրիյէ կը ծանուցանէ թէ Մահմուտ, Րիզա և Հագգը անուն նաւաստիներն, որք զինուած էին, զինուորական ատեանէն դատապարտուած են իւրաքանչիւրն զաւազանի տասն և հինգ հարուածի ։

—Թղթատարական վերատեսչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Համիտիէի և Քաֆը Հիսարի (Գարա-Հիսարը Շարգի) գրասենեակներուն մէջ, [illegible] հաստատուած են ։

Նոյն վերատեսչութիւն կը ծանուցանէ թէ Անթաքիայի (Հալէպ) հեռագրատան մէջ այլ եւս օտար լեզուաւ հեռագրեր չպիտի ընդունուին ։

— Հանրային պարտուց վարչութեան ընդհանուր քարտուղար Պ. Նոպլէ երէկ Փարիզէ մայրաքաղաքս վերադարձաւ ճեպընթաց կառախմբով ։

—Յոյն բանւոր մը առջի օր ի Թաթավլա տան մը կղմինտրները կարգի դրած միջոցին անզգոյշ շարժմամբ մը փողոց ինկաւ, և անմիջապէս մեռաւ ։

ԱԶԴ

Ս. Եկեղեցւոյս վաքըֆէն Իւսկիւտար Իհատիէ Ջամիլճա Ճատտէսին 97 թիւ երկու տուներն Ս. Եկեղեցւոյս մաշկիլ մնացած են · ուստի ով որ գնել կը փափաքի պարտի ամեն ուրբաթ և կիրակի օրերը առաւօտեան մինչեւ ժամը 3 դիմել ի Խորհրդարան Թաղիս ։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ Պէշիքթաշի
Ատենապետ Ատենադպիր
Մ. Ա. ԽԻՍՏԱՎԷՐՏԵԱՆ Վ. ՏԱՏԵԱՆ
517 3—30

Յ. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ

Խմբագրութիւն և Թարգմանութիւն Թուրքերէն, հայերէն, յունարէն, պուլկարերէն, եփրայեցերէն, եփրայական գիրով սպաներէն, ֆրանսերէն, անգլիերէն, ռուսերէն, գերմաներէն, իտալերէն եւ հոլանտերէն լեզուօք ։ Գրասենեակը կը ստանձնէ ևս դատախօսութիւններ այս լեզուաց, դատական գործեր, հաշիւներու քննութիւն, կալուածոց, տրոց ևն. վերաբերեալ գործեր ։ 519

Թիւ 4, Ջիվէր Պէյ Խան, Ղալաթիա, Թիւ 4

ԽԼՈՒԹԻՒՆ

Եւ բզզիւնք գլխու մէջ ։ Միջոց իւր տան մէջ բուժելու զայնս, առանց ընդհատելու իւր պարապմունքն ։ 30 սանդիմ ղրկելով կ'ստացուի 132 երեսի պատկերազարդ տետրակ մը ։ Դիմել առ. 18
M. Nicholson, 4, rue Drouot, Paris

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 9 յուլիս

Երեսփոխանաց Ժողով.— Ծովային գործոց նախարար Պ. Քրանձ, հարցապնդման մը պատասխանելով, ըսաւ թէ մտադիր է 58 միլիոնի յաւելուածական վարկ մը խնդրել՝ աւելցնելու համար Նաւատորմը ։

Պէլկրատ, 9 յուլիս

Աւազակութիւնը կ'աճի ի Սերպիա · ընդդիմադիր կուսակցութեան լրագիրք կառավարութիւնը պատասխանատու կը համարին այս դէպքերուն ։

Պերլին, 10 յուլիս

Զանզիպարէ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Գերմանք գրաւեր են զԲանկանի, առանց ընդդիմութիւն գտնելու ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 29 յունիս
Դահեկան

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	(Պանքայի)	109	3/4
3 » »	» (վճռական)	109	5/8
3 » Բարիզի	» (պանքայի)	23	
» »	» (վճռական)	23	7 1/2

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. D. Սէրի		17	24
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	17	24
Բէրայի մէջ	»	—	—
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	17	23
Կէս օրին	»	17	22

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	44	15
Այս առաւօտ	44	15
Կէս օր	44	18

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն	A. Սէրի	28	
»	B. »	16	20
»	C. »	17	22

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.	4	18
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ. »	8	37

Պանք տը Գօնս	» »	7 14
Սօս· Շանժ է վալէօր	» »	4 27
Թրամուէյ	» »	455
Բուլվէլի երկաթուղի	Ֆր·	60
Օդլէկանծօն տը Բրիօրիթէ	»	— —
Բաժնեթուղթ Լավրիոմի	»	104

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

Օսմանեան ոսկի	ղրշ·	100
20 Ֆրանքնոց	»	88
Անգլիական ոսկի	»	110 17
Իմփէրիալ	»	90 10
Քրիմից	»	51 10
Բուլղի Թղթադրամ	»	8 93
» արծաթ	»	77 25
Մեճ· արծաթ· (տարը)	»	108 25
Վ· էչնոց	»	104
Հինգնոց	»	104
Մեթալիք	»	102
Թասֆիյէ	»	8 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 10 Յուլիս ժամ 5 վայր· 15 երեկոյ

Անգլ· քօնսօլիտէ	98 5/8
Օսմ· » Սէրի Դ· բազունեցեալ	16
» » » գոցուեցեալ	16 1/16
» » » Ա·	28
» » » Բ·	16 1/2
» » » Գ·	16
Օթօման 1871	91
փոխառութիւն 1877	99
Պանք Օթօման	10
Ռուսական փոխառ· 1873	99
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիյէ)	89
» առանձ· (բրիվիլէճիէ)	103 5/8
Տայրա Սանիէ	83 1/4
Տօմանիալ (փոխառ· Րօչիլտ)	102
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 374

Վիէննա, 10 Յուլիս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 70
Օսմանեան երկաթուղի	31 60
» Րէժիի բաժնեթուղթք	110

Բարիզ, 10 Յուլիս ժամ 3 վայր· 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	104 55
» » 3 %	83 40
Օսմանեան քօնսօլիտէ Սէրի Դ· բազունեցեալ	16 10
» » » գոցուեցեալ	16 15
» » » Բ·	— —
» » » Գ·	16 10
Օսմանեան երկաթուղի	59 62 1/2
» Րէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	504 37 1/2
Գրէտի Լիոնէ	662 52
» Ֆօնսիէ	1251 50
Գոնդուաս տ'Էսգոնդ	100
Սուէզի ջրանցք	2255
Ռուսական 5 % 1877 ի	— —
Իտալական Ռանթ	94 35
Սպանիական (արտաքին)	73 7/8
Եգիպտական միացեալ	448 75
Բրէօրիթէ Թիւրք	— —
Հելլենական 5 %	465
Չէք Լոնտոնի վրայ	25 16

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

ՊՈՒՔՐԷՇ

Պուքրէշ, թերեւս շատերը գիտեն, եւրոպական մի կարեւորագոյն քաղաք է, ունի 250,000 բնակիչ զանազան ազգերէ եւ մայրաքաղաքի անուան արժանի գրեթէ ամեն տեսակ շէնք ու շնորհքներով օժտեալ։ Փողոցները լայն եւ կանոնաւոր են, մաքրութեան շատ խնամք կը տարուի, գեղեցիկ են շուկաներն, յորս անուանի է «Գալէ Վիքթօրիա» կոչուածն, շէնքերն առհասարակ երկյարկէ մինչեւ հնգայարկ են քարաշէն, կղմինտրաշէն, հաստատուն եւ կառուցմամբ ճաշակաւոր։ Նշանաւոր շէնքերու, հիւանդանոցներու թիւը բաւական մեծ է, հասարակաց պարտէզներ եւ զբօսավայրերը նոյնպէս քիչ չեն· բազմաթիւ են կրթական վայրեր, ատենախօսութեան տեղեր, յորս անուանի է «Աթէնէու» բուսամբ· կան կանոնաւոր զօրանոցներ, բարեգործական հաստատութիւնք եւ ասոնց ամենուն ի պսակ կրնայ համարուիլ «Տըմպօվիծա» անուն գետն, որ մայրաքաղաքիս մէջէն անցնելով զարդարած է զայն իւր անուշահամ ջրովը։

Պուքրէշի մէջ կան ի յիշատակ կանգնած բազմաթիւ արձաններ, որոց մէջ նշանակելի են հետեւեալքն· Ա· Միհայ Վիթեազ իշխանի պղնձէ արձանն (ձուլածոյ), գլուխը սաղաւարտ եւ ձեռքը երկսերան տապար մ'ի նշան հռչակեալ քաջագործութեանց։ Բ· Կէօրկի Լազարի արձանն, որ կրկին մարդոյ մեծութեամբ կը բարձրանայ, գլուխը բաց, կենդանի դիմօք, հրավառ աչօք, զարմացման եւ մտածման հոգեկան վիճակաւ եւ ձեռքը բռնած է բաց գիրք մը։ Սոյն անձն Ռումանիոյ գրականութեան վերածնունդ տուողն է եւ կամ լաւ եւս է ըսել անոնց Սահակ Պարթեւն է, ասոր համար ներկայ սերունդն երախտագիտական անմահ յիշատակաւը զայն յարգած է, եւ ամեն տարի եւս որոշեալ օրին մայրաքաղաքիս ուսանողներն եւ ուսումնական դասը պաշտօնական արարողութեամբ եւ միանգամայն զինուորական նուագարանօք կը հրաւիրուին յոտս սոյն արձանին, որ պատուանդանին առջեւ երախտագիտութեան մրմնջենական զգացումներն կը յայտնեն զանազան ատենախօսութեամբք եւ ուսանողուն ճառախօսութեամբք։ Գ· Եուան Հէլիատէ Ռատուլէսքուի արձանն, որ, նման առաջնոյն, կը բարձրանայ համալսարանին, աջ ձեռքը բաց, ատենախօսի մը դիրք եւ ձախ ձեռաց մատներու մէջ բռնած է մեծ գիրք մը, որ կազմատեղին կրթնցուած մի այլ գրքի վրայ։ Ռումէն ժողովուրդն ասոր եւս ամեն տարի, որոշեալ օրին, նախորդ արձանին վրայ եղածին պէս հանդիսիւ իւր երախտագիտական զգացումները կ'ընծայէ։ Սոյն արձանին վրայ գրուած է «Երախտագիտութիւն Ռումանայ 1802-1872»։ Այս անձն, որպէս ուրիշ երկտող արձանագրութենէ մը յայտնի է, «մտօք, գրչով եւ խօսքով բարձրացուցած է զՌումեան ժողովուրդն»։ Ասոր համար ուսանողները կը պատմեն թէ 1848 թուականը զինքը մարդկային փառաց գագաթնակէտը հասուց։ Զորրորդ արձանը «Տօմնա Պալաշ» անուն իշխանուհւոյն կանգնուած է ի յիշատակ եւ կը բարձրանայ իւր ընդարձակ շինութեանց մէջնավայրի ծաղկազարդեալ պարտիզին մէջ։ Սոյն առաքինի իշխանուհին իւր բոլոր հարստութիւնն, հօրեղբօր ունեցածին հետ, ի միասին կը կտակեն իրենց ազգին, որով, համաձայն կտակարարաց բարի նպատակին, վերանորոգմամբ կը շինեն հիւանդի եկեղեցի մը, գեղեցիկ վարժարան մը, ընդարձակ հիւանդանոց մը եւ ժողովատեղի մը· ասոնց բոլորի շինութեանց եւ կահաւորման ծախքերն հոգալէ յետոյ 18 հատ ալ մեծամեծ ագարակներ կտակած են, որոնց եկամուտներովն յիշեալ հաստատութիւնք կը կառավարուին կանոնաւորութեամբ եւ ապահովութեամբ· եկեղեցւոյ քահանայքն իսկ հիմնադրէն որոշեալ ամսականներ ունին, որպէս զի ժողովրդէն բան մը սպասելու պէտք չ'զգան։

Տօմնա Պալաշի արձանն հոյակապ եւ ճարտարարուեստ, ի ձեռին ունի կտակագիրն, իսկ արձանի պատուանդանին վրայ արձանագրեալ են 18 ագարակաց անուանքն։

Պուքրէշի մէջ իւր ճոխութեամբ նշանաւոր է կառավարական Թանգարանն (musée), ուր շաբաթն երկու օր ամենայն ոք ազատ է ձրիապէս ներս մտնել եւ ժամերով ուսումնասիրել իւր ուզածը։ Սոյն Թանգարանի մէջի գլխաւոր նիւթերն են եկեղեցական հին զգեստներ, ոսկեպատ եւ արծաթապատ ձեռագիր Աւետարաններ եւ այլ գրեանք, Ռումանիոյ մեծ մարդոց պատկերներ, որոց մէջ գեղեցիկ տեղի մը գրաւած է Նափոլէոն Գ·ի մեծադիր պատկերը։ Կան շատ մ'արձաններ մեծ եւ փոքր, զէնքեր, հնաքրքրական ամաններ եւ քանդակներ։ Շատ ճոխ են մանաւանդ հանքաբանական եւ կենդանաբանական ճիւղերն հանդերձ իւրաքանչիւրի բաժանումներով։ Այս ամենուն մէջ հայու մը համար ամենէն աւելի ուշագրաւ է Ռումանիոյ Արճէշ անուանեալ հռչակաւոր եկեղեցւոյն ձեւն, փայտէ շինուած փոքրադիր, որ մեր երկրի վանքերու յար եւ նմանութեան հանգամանքները կրնան աչքունքն արտասուքով լեցնել եւ ժամերով զմեզ կապել ռումանական այդ Թանգարանին մէջ (1)։

Մ· Կ· ՄԻՐԱԽՈՐԵԱՆ

ԵՐԿԱԹ

Երկաթի գործածութեան անհուն տարածութիւնն, կարեւոր ծառայութիւնքն զորս կը մատուցանէ ամէն օր ընդհանուր եւ մասնաւոր պիտոյից, ժողովրդոց փոխադարձ ապահովութեան, գիտութեանց յառաջդիմութեան, արուեստից զարգացման եւ այլ բազմաթիւ առանին պիտոյից, կը թելադրեն զմեզ ընդարձակօրէն խօսիլ եւ ծանօթացնել իւր ազդեցիկ դերն զոր ունեցած է անյիշատակ դարերէ ի վեր ազգաց քաղաքակրթութեան գործոյն մէջ։

Երկաթն, մին ի կարեւոր եւ անհրաժեշտ տարերաց կազմութեան երկրի, հնագոյնն է ի մետաղս· հին թերեւս երկրագնդիս չափ, բայց իւր գիւտն եւ յարակից պարագաներն՝ յայլ եւ այլ ժամանակս եւ ժողովուրդս՝ տարբեր եւ վաղ կամ անագան եղած են, այնպէս որ իւր պատմութիւնն, երբ քաղաքակրթութեան պատմութիւնն, առատ նիւթ կ'ընծայէ ուսումնասիրութեան ամէն անոնց որք կ'զբաղին հին ազգաց պատմութեամբն եւ հնաղօտութեամբ։

Անցնելէ առաջ երկաթի պատմութեան, հարկ է ըսել թէ աշխատութիւնն է պատերազմ· որպէս ամէն պատերազմի, հին թէ նոր, պէտք են զէնքեր, նոյնպէս աշխատութեան զէնքերն են իւր գործիքներն։ Բնական է որ գործիք որքան լինին թերի կամ կատարեալ, գործք կամ յաղթութիւնք կը լինին այնքան փառապանծ եւ կամ կոշտ որպէս իւր գործիք։ Մարդոյ առաջին եւ ամենէն թանկագին գործն եղած է պատրաստութիւնն կամ հայթայթումն իւր գործեաց այն կատաղի եւ անվերջ պատերազմաց համար զորս բնութիւնն կը մղէր անզգար մարդ տկարէակին դէմ։ Այս խորհրդածութիւնք աւելի յառաջ կը մղեն զմեզ երբ մեր աչաց առջեւ ունենանք զերկաթն, որոյ անունն բաւական է յիշեցնել մեզ հին ազգերն եւ, նոցա առնչեր, գաղափարն զօրութեան, պատերազմի եւ աշխատութեան· երկաթն, տիեզերական գործի արտադրութեան եւ ճարտարագիտութեան մեծ եւ հզօր յենարանն, երկաթն որով կը պատրաստուի խոփն պատռելու զերկիր, որպէս նաեւ խարտոցն՝ կրծելու, յղկելու զմետաղս, սղոցն՝ սղոցելու զփայտ եւ մկրատըն՝ կտրելու զնիւթս։

Մարդ ոչնչէս իմն կազմեալ էակ մ'է որ չ'կրնար ապրիլ առանց աշխատութեան, հետեւաբար առանց գործեաց· հարկ է զի ստեղծէ, հնարէ եւ պատրաստէ ամէն պիտոյք իւր իսկ ձեռօք եւ միտօք։

Անգամ մը պէտք մը գոհացնելէ յետոյ կ'ստեղծէ ուրիշ աւելի կարեւոր պէտքեր, այնպէս որ մէկ կողմէ ստիպեալ փոփոխել պարագաներն ըստ իւր կազմակերպութեան պահանջմանց, միւս կողմանէ կ'աշխատի զօրացնել եւ զարգացնել զիւր անձն յաղթելու եւ տոկալու դժուարութեանց. ահա այս կերպիւ անդադար կռուի մէջ է, կռիւ իւր անձին դէմ, կռիւ իւր կենաց դէմ, կռիւ իւր խորհրդոց դէմ...։ Մարդ կը բարձրանայ նոյն իսկ կռուով· նախ կենաց համար, յետոյ երկարութեան եւ ազնուացման համար, խորհրդոյ ազատութեան համար զոր կը ճնշեն նախնական նիւթոց ստիպողականութիւնքն· մեծ պատերազմն է այս, յարատեւ, յանդուգն, կատաղի, աշխատութեան պատերազմն որոյ շարունակութիւնն է մարդկութեան պատմութիւնն, վասն զի ամէն ինչ շղթայաբար կը յաջորդեն իրարու· ստեղծիչ աշխատութեան յառաջդիմութեան եւ մտաւորական ու բարոյական զարգացման մէջ տեղ կայ կարեւոր կապ մը, փոխադարձ յարաբերութիւն մը· մին է պայմանըն միւսոյն, մին կը չափէ միւսոյն աստիճանն եւ այսպէս մին կը լրացնէ զմիւսըն, այնպէս որ ժողովրդի մը քաղաքակրթութեան աստիճանն կը չափուի նոյն ժողովրդի աշխատութեան կերպովն եւ ճարտարութեան աստիճանաւն։

Արդ, երկաթն, իբր նախնական նիւթ ամէն աշխատութեանց եւ նաեւ կարեւոր գործիք ձեւակերպելու ուրիշ նիւթերն, բացաւ նոր թուական մը մարդկութեան առաջ յորէ անտի իւր գիւտոյն եւ մեծապէս նպաստեց քաղաքակրթութեան եւ բարձրացոյց վայրենի մարդ էակ իւր իսկ այժմեան բարձր կոչման եւ դիրք։ Այս մետաղին շնորհիւ, մեր նախահարք ըրին առաջին քայլն ի յառաջդիմութիւն եւ յաղթեցին բնութեան դժուարութեանց։

Երկաթն յԱրեւելս։ Պատմութիւնք կ'ուսուցանէ մեզ թէ արեւելք շատ աւելի առաջ քան զարեւմուտք ճանչցած էր եւ կը գործածէր զերկաթ։ Հինն Եգիպտոս իւր հզօր Փարաւոնաց Դ-րդ հարստութենէն սկսեալ կը գործածէր զայս մետաղ· բազմաթիւ արձանագրութիւնք եւ յիշատակարանք կան այդ դարերէ ի վեր եւ կը վկայեն այս իրողութեան· արդէն եգիպտական յիշատակարանաց վերայ կը տեսնուին երկաթագործներ որք կը պատրաստեն նետեր, հատու գործիներ եւ աղեղներ։ Նա մանաւանդ բաւական է ձգել ակնարկ մը նոյն արձանագրութեանց, յիշատակարանաց եւ արձանաց վրայ զորս կը կոչենք այսօր մենհիրադրոշմ, բեւեռագիր բուրգ՝ համոզուելու համար թէ երկաթն ի՞նչ մեծ դեր կատարած է եգիպտական աշխարհին մէջ· այնչափ մաքուր եւ արհեստիւ տաշուած հատաքարերն եւ փոշեքարերն (porphyre) ուրիշ մետաղով գործուած չեն բայց միայն երկաթով եւ իւր ստորակարգ բաղադրութեամբն· արդարեւ արուեստագէտք, քանդակագործք եւ վիմատաշք, որք այդ ժամանակի մէջ կը գործէին քարերն, նոյն իսկ կարծրագոյն քարերն, ունէին ի ձեռին երկաթեայ գործիներ եւ նոյն իսկ պողպատեայ գործիներ։ Փիւնիկեցիք որք հնութեան մէջ առաջին վաճառական եւ ճարտարագէտ ժողովուրդն եղած են՝ արդէն երկաթի առեւտրով կ'զբաղէին նախ քան 2500 տարի (Ա· Ք), նոյն իսկ իրենց ձեռօք կ'արտադրէին բնութենէն եւ կամ կ'ստանային Եգիպտոսէ եւ Պաղեստինէ։ Ըստ Ս· Գրոց եւ եբրայական աւանդութեանց, երկաթն ծանօթ էր նոյնպէս եբրայական ազգաց նախ քան 3500-4200 տարի (Ա· Ք·) եւ Եգիպտացւոց շնորհիւ ծանօթացան երկաթին։

Բայց Հնդկաստան, շնորհիւ նորագոյն գտնուած պատմական յիշատակարանաց, կը տեսնենք թէ աւելի հին ժամանակի մէջ ծանօթացած էր երկաթին· անդ աւելի հեռուն կը տեսնուի արշալոյսն երկաթի։ Հնդկաց նուիրական մատեանք, Վետայք թուով չորս, Ռիկ-Վետա, Եաճժուր-Վետա, Սամա-Վետա, Աթարվա-Վետա, աշխարհի ամենէն հնագոյն մատեանք որոց թուականք կը հասնին 4800 տարւոյ (Ա· Ք) շատ անգամ կը յիշեն երկաթն որպէս նաեւ ոսկի, անագ եւ այլն· այս մատենից մէջ երկաթն կոչուած է բառով մը որ հոմանիշ է բառ առ բառ՝ փայլուն (Bhadram· brillant), լատիններէն ferrum բառին զոր կրճատելով գաղղիացիք կը կոչեն երկաթ (fer)։ Այս վետայական դարք որոց կը տանին զմեզ այս նուիրական երգերն,—բանաստեղծական սքանչելի հրաշակերտներ ընդ որս յաւէտ պիտի հիանայ մարդկութիւնն—կը նկարեն այնպիսի բարձր աստիճանաւ քաղաքակրթութիւն մը որ կատարելապէս համընթաց է մետաղական արդի անհուն գործածութեանց եւ ճարտարութեանց։

Այս ժամանակ յորում հեռաւորագոյն Արեւելից մէջ կ'սկսէր Հնդկաց քաղաքակրթութեան փայլուն շրջանն, Արեւմուտք տակաւին բոլորովին խորասուզուած էր բարբարոսութեան տղմին մէջ։ Այս Հնդիկք որոց դիւցազներգութիւնք կը խօսին մեզ երկաթի եւ այլ մետաղաց վրայ, առ հասարակ էին համարուին եղբարքն Արեւաց որք յԵւրոպա արշաւելով, նուաճեցին բնիկ վայրենի բնակիչներն, սորվեցին որ իրենց լեզուն գործածեն եւ իրենց Դից պաշտօն ու պատարագ մատուցանեն։ Այս արիական ժողովուրդք որոց քաղաքագործութիւնք բազում են եւ աշխարհու՝ այս կերպիւ ապագայ քաղաքակրթութեան սերմեր ցանեցին եւրոպական ազգաց մէջ։

Երկաթն յԵւրոպա։ Այսպէս, շնորհիւ այս ասիական արշաւանաց, Արեւմուտք ծանօթացաւ երկաթին առաջին անգամ. խիստ հաւանական է որ Եւրոպիոյ հարաւային կողմն նախ ընդունեց այս ընծայն փիւնիկեցի կամ նոյն իսկ եգիպտացի նաւորդներէն։ Յունաստան, ըստ Հոմերի դիւցազներգութեանց եւ Արկոնորդաց արշաւանաց ժամանակաց եւ Տրոյիոյ պատերազմին կը կարծուի լինել սկզբնապատճառ երկաթի դարուն յԵւրոպա։ Երկաթն յաճախ յիշուած է Իլիականաց մէջ ուր բանաստեղծն անոր կ'ընծայէ դժնէկասակ (dur à travailler) վերադիր մը, կը խօսի իբր հազուագիւտ նիւթի մը վերայ, թանկագին եւ յոժ յարգի քաջաց դիւցազանց որք իբրեւ պարգեւ սրբազան կ'ընդունէին յաստուծոց ի վարձ իրենց քաջագործութեան։ Հռովմայեցիք, բաղդատմամբ աւելի նոր ժողովուրդք, յետագէմ էին ի վաստակ երկաթի· աւելի ճարտար էին սուր շարժել քան դարբնել եւ մխել զերկաթ, իրենց պատերազմական գործիքներն կ'ստանային Ետրուրիայ երկրէն (Etrurie), այժմեան Դոսքանայէն, աւելի վերջերն Դանուբի եզերքներէն որպէս Պավէրիայէն եւ վերջապէս Գալլիայէն եւ դրացի երկիրներէն կ'ստանային բոլոր այն երկաթեայ պատերազմական գործիքներն որովք ողողեցին եւ լցին զաշխարհ արեւմք եւ նախօրօք։

Գալլիայի եւ Եւրոպիոյ հիւսիսային կողմանց բնակիչք կը գործածէին զերկաթ նախքան զարշաւանս Հռովմայեցւոց· ասոր ապացոյցքն են այն ցիր եւ ցան ընդարձակ երկաթի կոյտերն որք, երկաթի անպէտ մնացորդներ, յետ հանքահանելոյ կը նետուին ընդհանրապէս· կը տեսնուին հին ժամանակաց մէջ շահագործեալ երկաթի հանքաց շուրջն աչագին խոռոչներ որք մեծ աշխուժիւ գործունէութիւն մը եւ շահագործման երկար շրջան մը կը ցուցնեն կատարուած եւ սպառած։ Համայն Գաղիա, Բրիտանիա, Զուիցերիա, Պելճիա լի են այսպիսի մնացորդներով որք ի վեր կը հանեն նախնեաց հին հանքային ճարտարութիւնն, երկաթի՝ որով Գալլիացին կը պաշտպանէր իւր տունն, գիւղն, անտառըն ընդդէմ հռովմէական աշխարհակալ արշաւանաց։ Բայց այս երկաթ, երբ զէնք խիստ ճկուն եւ դիւրաբեկ, զի առանց այլ բաղադրութեան խիստ կակուղ կը լինի, յաճախ կը մատնէր իւր քաջութիւնն եւ կը մատնուէր զոհ թշնամւոյն կատաղութեան, մինչդեռ կեսարի լեգէոնք ունէին ի ձեռին սրածայր, հատու եւ ճարտարապէս մխեալ պողպատեայ զէնքեր ու զրահներ։ Վերջապէս Ֆրանկք եւ գերմանական ժողովուրդք որք շարունակ հռոմէական պետութեան սահմանները կ'աւերէին՝ արդէն հայթայթած էին պատերազմի յատուկ երկաթեայ եւ պողպատեայ գործիներ կատարելագործեալ քան զհռոմայ երբ կ'երեւին պատմութեան մէջ։ Հիւսիսային ժողովուրդք, Սքանտինաւեան եւ Դանիական, եղան անտարակոյս վերջին ազգերն յորս երկաթի գործածութիւնն ընդհանրացաւ վասն զի Նորմանտացիք որք Գաղիոյ սահմաններն աւերեցին Շարլըմանի առաջին յաջորդաց ժամանակ՝ տակաւին կը գործածէին քարեղէն զէնքեր. այս կատաղի ծովահէնք, անծանօթ հարաւային աշխարհաց, բարբարոսութեան վերջապահ գունդն, երկաթի գործածութեան ծանօթացան այս վերջին արշաւանաց ժամանակ։

Երկաթին գիւտն, որպէս կ'երեւի, հին է եւ իւր գործածութիւնն ի վաղուց ծանօթ կը ժողովրդոց, բայց գոյութիւնն երկաթին աւելի հնագոյն է. հնագոյն թերեւս երկրի չափ եւ աւելի, զի երկաթը կը գտնուի ամէն տեղ, երկրի կազմութեան մէջ որոյ գլխաւոր մասը կը կազմէ, մթնոլորտի մէջ որոյ բարձրերէն մերթ ընդ մերթ ինկած մէտէորայք ոչ այլ ինչ են բայց եթէ զուտ երկաթի մեծ կամ փոքր կտորներ, երկաթ կը գտնուի նաեւ լուսնի, արեգական եւ այլ աստեղց մէջ, որպէս գիտական փորձեր կը հաստատեն։

Երկաթին դերն ի ճարտարութեան մեծ է· ձուլածոյ եւ պողպատ որք երկաթի զանազան վիճակներն կը ներկայացնեն՝ բազմաթիւ կիրառութեամբ յեղաշրջեցին զաշխարհ· կը կատարեն անհուն դեր արդի ճարտարագիտութեան մէջ որոյ ամէն խորհուրդք կը ձգտին վսեմնպատակի, մարդկային ազգի բարօրութեան եւ երջանկութեան. շոգեշարժ մեքենայք որք կը լափեն միջոցն եւ կը կարճեն ժամանակն, ազգեր եւ ցեղեր կը դնեն անդադար յարաբերութեան մէջ, հանելով մարդն անասնական վիճակէն կուտան ժամանակ խորհելոյ իբրեւ արարած բանական, իշխելոյ իբրեւ տէր զերիշխան եւ գործածելոյ զնիւթս իբրեւ գործիք աշխատութեան։ Մարդ թափանցելով բնութեան գաղտնեաց՝ հանեց հզօր զօրութիւններն որոց շնորհիւ այժմ կը կատարուին հրաշալիք ճարտարութեան· ջերմութիւնն՝ իւր հազարաւէկ ձեւերուն տակ՝ եղած է տիեզերական օժանդակն, ելեկտրականութիւնն՝ նուաճեալ եւ ի կիր արկեալ, լոյսն՝ հաւատարիմ խորհրդատու՝ կ'ստեղծեն ամէն օր սքանչելիք, կը յաւելուն մարդկային ազգի փառքն։ Ներկայ դարն է արդարեւ դար շոգւոյ, դար ելեկտրականութեան, դար լուսոյ։ Ճարտարութիւնն կը կատարելագործուի հսկայաքայլ, այո՛, իբր կատարելագործութիւնք պիտի նպաստեն միշտ մտաւոր յառաջդիմութեան, ոչ այնպէս որպէս յանցելումն, այլ առաւել հզօր կերպիւ։ Այս է դարուս մտաւոր եւ բարոյական յառաջադիմութիւնն զոր իրագործեց երկաթն՝ ի հին ժամանակաց հետէ։

Մ· Ս· ԵԿՆՆԵԱՆ
Հանքային-Երկրաչափ

---

(1) Թիւ 1301 Արեւելի մէջ «Հայկական յիշատակարանք ի Ռումանիա» խորագրի ներքեւ, ընդարձակ տեղեկութիւնք հրատարակուեցան՝ քաղուելով Գիտութեանց Ակադեմիայի անդամ եւ Պուքրէշի համալսարանի ականաւոր ուսուցիչ Պ· Հաժտէօյի հրապարակային բանախօսութենէն, որով ազնիւ գիտնականը գեղեցիկ փաստերով կ'ապացուցանէր թէ Ռումանիոյ Արճէշ քաղաքն, Արճէշ գետն եւ Արճէշ հռչակաւոր եկեղեցին Հայկական ծագումն ունին, ԺԲ-ԺԳրդ դարուն այս կողմեր գաղթող հայոց միջոցաւ շինուած, որք այդ անունով մկրտեցին զանոնք ի յիշատակ իւրեանց նախնեաց երկրի նոյնանուն քաղաքին, վանուց եւ գետոյն։

ՕՍՄ· ԿԱՅՍ· ՊԱՆՔԱ

Կը ծանուցուի հասարակութեան թէ Արեւելեան երկաթուղեաց յառաջիկայ վիճակահանութեան համար Բաւամէններ կրնայ գնել Օսմ· կայս· Պանքային ի Ղալաթիա, ժամ 10 էն մինչեւ 3 1/2։

Կ· Պոլիս, 1 յունիս 1889

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Պատիւ ունիմ ծանուցանել թէ Վսեմ· Տօքթ· Ստեփան փաշա Ասլանեան՝ թէեւ բնակարանը փոխադրած է Սկիւտար, Պաղլարպաշը թիւ 40, պիտի շարունակէ ըստ առաջնոյն հանդիպիլ մեր դեղարանն, Կուքա Լալէլի-Ճամիի դէմ թիւ 15, երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը, կէս օրէն երկու ժամ յետոյ։

3—15 516 Դեղագործ
Տ· Ա· ԱԼԼԱՀՎԷՐՏԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ԱԼԻՔՍԱՆ ՍԱՀԱԿԵԱՆ

Կ· Պոլիս, Պահճէ-Գաբու, Մաքսատան կից թիւ 42

Պատրաստ է ամեն օր ժամը 3էն մինչեւ 10 1/2 իրեն դիմողները ընդունիլ։

Երեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը կէս օրէն վերջ ձրի կը բուժէ աղքատները։

494 7—15

ՍԳՈՏԻ ՄՕՌՈՒԻ ՁԿԱՆ ՕՃԱՌԱԿ

Եըլտըզ, Կ· Պոլիս, 13 դեկտ· 1888

Պարոնայք Սգոտ եւ Պոուն,

Կը ցաւիմ որ պաշտօնական գիրքովս կարող չեմ փորձել ընել, այլ համաձայն ուրիշներու փորձերուն եւ այն բժշկաց որոց պաշտօն մ յանձնեցի փորձել զայն մեր հիւանդանոցաց մէջ, կը յայտարարեմ որ ձեր Մօռուի ձկան իւղն, իր այդ վիճակին մէջ դիւրաւ խմնելով եւ մարսուելով, կը համապատասխանէ այն յատկութեանց զորս ախտաբուժական գիտութիւնն ի վաղուց անոր հաշուած է, մանաւանդ այս յօդուածի պատրաստութեան մէջ։

ՏՐ· Ս· Ս· ՄԱՎՐՈՅԵՆԻ ՓԱՇԱ
Բժիշկ Վ· Ն· Ս· Սուլթանին

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէի Խասսայի Շահանէ իչուն ալընաճագ լահմ վէ մուէթէֆէրրիաթը իլէ բուղէնը սամէ վէ չաիր վէ ալէֆ վէ գաճվէնին թէմմուզը րումինին տէօրտիւնճի սալը կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ ֆէրտասը չարշամպիհ կիւնի եւուզաէ պէչ թէնզիլի օլունաճաղընտան թալիպ օլանլարըն զիքր օլունան կիւնլէրտէ Խազինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհայէ կելմէլէրի իլան օլունուր։

27 Հազիրան 305
311 1—3

ԻԼԱՆ

ԶՐԱԱԹ ՊԱՆԳԱՍԸ

Զրաաթ Պանգասընճա լիւզումը օլան իքի պին եէտի եիւզ ատէտ սէֆթէրլին թապ վէ թէճլիտի մէվզուի միւնագասայա գօնըլըպ չէհրը թէմուզըն պէշինճի չարշամպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն թալիպ օլանլարըն չէրաիթը միւնագասայը անլայըպ անա կէօրէ պէյ սիւրմէք իւզրէ թարիխի մէզքիւրէ աէկին պէհէր կիւն սաաթ սէքիզտէն օնա գատար թիճարէթ վէ Նաֆաա նէզարէթի ճէլիլէսի տաիրէսինտէ Զըրաաթ Պանգասը իտարէի մէրքէզիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

27 Հազիրան 305 581 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Եաշ թուզլու հինտ կէօնի· օն պէշ պին ատէտ·

Եաշ թուզլու ավրօփա կէօնի· օն իքի պին ատէտ·

Քիրլու գըրգըմ գըվըրճըգ բուժէլի եափաղըը եիւզ էլլի պին քիլօ·

Քիրլու գըրգըմ խիւտավէնտիկեար վիլայէթի եափաղըը եիւզ էլլի պին քիլօ·

Քիրլու գըրգըմ Օտեսա վիլայէթի եիւզ պին քիլօ

Եիւն քիլիմ գըրք պին ատէտ·

Թուզլու գուրու Իզմիր կէօնի եէտի պին ատէտ·

Իզմիր քէօսէլէսի սէքիզ պին ատէտ·

Եաշ թուզլու տանա կէօնի իքի պին ատէտ·

Թուզլու գուրու անատօլու կէօնի սէքիզ պին ատէտ·

Նիզամիյէ ամպարը վէ ֆապրիգալարը իչուն մէվգըրի միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուրագգամ օն գալէմ էշեանըն իհալէսինէ թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն իթիպարէն օն պէշ կիւն զարֆընտա պէհէր կիւն մագամը Սէրասքերի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կելմէլէրի իլան օլունուր։

27 Հազիրան 1889 559
Նօ· 50 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Դոսօվա ֆըրգայի ասքէրիյէսինին պիր սէնէլիք միւնագասայա գօնուլան էրզագ վէ մահրուգաթ վէ կիրաճ վէ չայիրին թէմուզըն օն պէշինճի կիւնիւ գարարը գաթէսի քէշիտէ վէ միւտաէֆըր մուայէնէի նիզամիյէսի հուլուլինտէ իհալէի գաթիյէսի իճրա օլունաճաղընտան պուրաճա իթմամ թալիպ օլանլարըն չէրայիթինի անլամադ իւզրէ լէվազըմաթ տայիրէսինէ կելմէլէրի իլան օլունուր։

27 Հազիրան 1889 560
Նօ· 51 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Պիրինճի օրտույի հիւմայուն մէրքէզինտէ թէսլիմ օլունմագ իւզրէ միւնագասաեա օլան եիրմի սէքիզ գալէմ ֆէս վէ սաիրէ ֆիյաթը մէվզուալարը իլէ թալիպլէրի եօհտէսինտէ օլուպ իթմայա թալիպ օլանլարըն թարիխը իլանտէն պիր հաֆթայա գատար մագամը Սէրասքերի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կելմէլէրի իլան օլունուր։

20 Հազիրան 1889 556
Նօ· 47 3—3

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԵՐԱՍՔԵՐԻ

Միւպայեա օլունաճաղը էվվէլճէ իլան գըլընան զէյթուն եաղընըն հազիրանըն եիրմի սէքիզինճի չարշէնպիհ կիւնի գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն վէ իրթէսի կիւնի եւուզաէ պէչ թէնզիլի գապուլ խուճէկի ճիհէթլէ իթմասընա թալիպ օլանլարըն մագամը Սէրասքերի լէվազըմաթ տաիրէսինէ կելմէլէրի իլան օլունուր։

20 Հազիրան 1889 557
Նօ· 48 3—3

AU PANTEON

ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ ԵՂԲԱՐՔ

Բերա Մեծ Փողոց Կալաթա Սէրայի մեծ դրան դէմ թիւ 206

Գալֆօրուլօ եղբարք պատիւ ունին ծանուցանել հասարակութեան թէ, ամրան եղանակին համար, Բարիզէ բերել տուած են շրջազգեստի համար մետաքսէ եւ բրդէ գեղեցիկ կերպասներ, ամեն տեսակ [illegible], [illegible], [illegible], Նորաձեւ [illegible] եւ այլն։

Բոլոր այս ապրանքներն, որք վերջին նորաձեւութեանց կը համապատասխանեն եւ ընտիր տեսակէ են, խիստ աժան գներով կը վաճառուին։

Հարսանեաց օժիտ պատրաստող ընտանիքներ մեծապէս պիտի օգտուին եթէ ուղղակի Գալֆօրուլօ եղբարց վաճառատունը դիմեն։ 492 19—20

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

Վիճակ 31 Մայիս 1889

ՊԱՀԱՆՋՔ

	Ղուրուշ	
Բաժինք չգանձուած	550,000,000	
Սնտուկ ի Կ· Պոլիս	96,387,081	33
» ի մասնաճիւղս	38,471,836	4
Գանձելի փոխանակագիրք	462,053,664	16
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պարտականք»·	85,991,721	15
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—«պարտականք»	244,607,114	11
Փոխատուութիւնք արժէթղթոց եւ վաճառաց վրայ	337,962,403	38
Անշարժ եւ շարժական գոյք	7,866,931	25
Զանազանք	7,400,065	21
	1,830,440,819	3

ՊԱՐՏՔ

	Ղուրուշ	
Դրամագլուխ	1,100,000,000	
Պանքնոտք ի շրջաբերութեան ի Կ· Պոլիս եւ ի մասնաճիւղս	49,210,100	
Վճարելի փոխանակագիրք	46,959,376	39
Ընթացիկ հաշիւք կայսերական գանձուն—«պահանջողք»	»	
Ընթացիկ հաշիւք զանազանք—«պահանջողք»	449,056,630	1
Դրամական աւանդք որոշ պայմանաժամով	91,581,578	34
Պահեստք զանազանք	35,073,059	
Վճարելի շահաբաժինք	543,312	
Զանազանք	58,016,762	09
	1,830,440,819	3

Վաւերացեալ ճշդութիւնն ըստ տումարաց Թ· 146

Օգնական Տնօրէն
ՖՕՆ ՀԱՍ

Ընդհանուր Տնօրէն
Մ· Հ· ՖՈՍԹԷՐ

ՀՐԴԵՀԻ եւ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

69

ՆՕՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 6,243,127
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐՒՈՅ 1,932,350

ՆՕՐԹՀԸՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,421,200
ՀԱՍՈՅԹ 1887 ՏԱՐՒՈՅ 946,800

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գործունեայ երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար գիրենք ներկայացնել։ Նաև երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած գումարն 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի, 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 102,345

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկի ՆՆ երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց

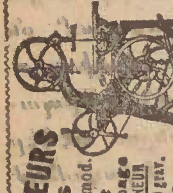

OUTILLAGE D'AMATEURS
ET D'INDUSTRIES
SCIES-MÉCANIQUES, plus de 50 mod.
TOURS de tous systèmes
DESSINS et Fourn^res pour Découpage
Outils de toutes sortes. 3 DIPLOMES D'HONNEUR
le TARIF-ALBUM, 200 pages et plus de 500 grav.
FRANCO CONTRE 65 CENTIMES
TIERSOT, 16, r. des Gravilliers Paris.

Ջուր, փոշի և խմոր **ԱԿՌԱՑԻ ՀԱՄԱՐ**

DOCTEUR PIERRE
Բարիզի Բժշկական համալսարանէն
8, Place de l'Opéra PARIS

Կը ծախուի բոլոր դեղավաճառաց, դեղագործաց, հոտավաճառաց և վարսայարդարաց քով։

THE CROWN PERFUMERY COMPANY

ՀՈՏԱՒԷՏ ՆԻՒԹՈՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՔ ԼՈՆՏՈՆԻ «ԹԱԳ» ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Այս գոյացութիւնները շատ խիտ են, և անբաղդատելի են իբր բուրման առատութիւն և տեւականութիւն։ Կ'առնէ անոնցմէ մէկ քանիին անունները.

ԹԷՆԿԻ ՎՈՒՏ (Թէնկի փայտ)
ՎՈՒՏ ՎԻՕԼԷԹ (Մանուշակ անուշահոտ)
ԼԻԼԻ ՕՎ ՏՀԸ ՎԱԼԷՅ (Շուշան հովտաց)
ՀՈՒԱՅԹ ՐՕԶ (Ճերմակ վարդ)
ԳՐԷՊ ԷՅԿԼ ՊԼՕՍԸՄ
ՀՈՒԱՅԹ ՀԷԼԻՕԴՐՕՓ
ՍԹԱՖԱՆՕԹԻՍ
ՄԱԹԻՈԼԻԱ
ՃՕՔԻ ԳԼԸՊ
ԷՍ. ԲՈՒՔԷ
ՄԱՐԿԱՐԻՏԱ
ԻԼԱՆ. ԻԼԱՆ.
ՕՐՕՐՈՆՏԱՔՍ

Այս և այսպէս ուրիշ հոտաւէտ նիւթեր մեծ հռչակ հանած են Եւրոպայի ոսքունեաց, ազնուականութեան և բարձր դասուն մէջ, իրենց հոտին փափկութեան և տեւականութեան համար։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԳՈԼՈՆԵԻ ՋՈՒՐ։ Ուրիշ ո և է գործարանները ելածէն գերազանց։ Մէկ փորձ միայն կը բաւէ։

ՕՐԱԼԻՆ ՓՈՇԻ ԴԷՄՔԻ ՀԱՄԱՐ։ Այս փոշին յաջորդած է մինչեւ հիմա բոլոր գործածուածներուն անդ և ընդունուած է ազնուականութենէն և բարձր դասէն։ Դիմաց գոյնին փափկութիւն կուտայ, առանց հետք թողլու, մորթը կը պահպանէ արեւէն, հովէն, և փշտիկները կ'արգիլէ։

Կեղծերէն զգուշանալու համար, պէտք է դիմել միայն Կ. Պոլսոյ միակ գործակալին ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

231 Անգլիական ընդհանուր Մթերանոց

Թիւ 95 և 97, Եւրոպայէ Գալըրըըմ, Թրամուէյից կայարանին մօտ, Վոյվոտայի պահականոցին կից։

Coleman's
Liebig's
Extract of
MEAT & MALT
WINE
HUNDREDS OF TESTIMONIALS HAVE BEEN RECEIVED FROM MEDICAL MEN.

ԳՈԼԻՄԷՆԻ ԳԻՆԻՆ հեշտահամ և կազդուրիչ ըմպելի մ'է, բաղկացեալ Բորդոյի գինիէ, Լիէպիկի մսի հիւթէ և Մալթի հիւթէ, կազմելով այսպէս սնուցանող, զօրաւոր և գրգռիչ խառնուրդ մը, որ թէ առողջ և թէ անկար մարդոց համար լաւ է հաւասարապէս։

Բժշկական համալսարանն հաւանած է նմա և բազմաթիւ նշանաւոր բժիշկներէ յանձնարարեալ է։ ՀԱԶԱՐԷ ԱՒԵԼԻ ԲԺԻՇԿ գրած են իրենց վկայութիւններն։ Աստ կը թարգմանենք վկայութիւնն տեղթոր

Թ. ՐԷՃԻՆԱԼՏ ՃՈՆԷՍԻ, Մ. Ր. Ս. Ս. Լ. Լ. Մ. Ք. Ս. Ր. Ճ. ԵՒ ԸՆԿ.

26, Լորն Րոտ և 24 Համիլթըն Սգուէյր

Պըրընհէմ, 2 սեպտեմբեր 1888

Պարոնայք — Ի նկատ առնլով խարդախ մրցման մը հանած զանազան լուրերը, կը փափաքիմ յայտնապէս գրուցել ձեզ թէ որչափ գոհ եմ ձեր Մսի և Մալթի պատրաստութենէն. Քանի քանի անգամներ տեսած եմ առոր առողջարար ազդեցութիւնն այն հիւանդութեանց վրայ որոց համար պատուիրած եմ զայն, և ինչ ինչ պարագայից մէջ ձեռք բերած եմ հրաշալի արդիւնքներ զորս պարզ գինին (առանց մսոյ) չպիտի կրնար տալ։

Ընդունեցէք, և այլն և այլն Թ. ՐԷՃԻՆԱԼՏ ՃՈՆԷՍ

Ի վերջոյ, մայրաքաղաքիս գլխաւոր բժիշկք ջերմապէս յանձնարարած են զայն։

Հարցնել ԳՈԼԻՄԷՆԻ ԳԻՆԻՆ Լիէպիկի մսի և Մալթի խառնուրդով, զգուշանալ կեղծերէն։

Դիմեցէք ատորագրելոյն, միակ գործակալ ի Թուրքիա Գոլիման և ընկերութեան գործարանին Ս. Ճորճս Նորուիչ և Լոնտոն։ ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ, պահականոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Շիշլիի Թրամուէյից- Թիւ 95 և 97, Ղալաթիա 80

ՀԱԶԻ, ՇՆՉԱՐԳԵԼՈՒԹԵԱՆ, ՊՐՈՆՇԻԴԻ, ՀԱՐԲՈՒԽԻ, ՑՐՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՁԱՅՆԻ ԿՈՐԿԵՐՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

POWELL'S BALSAM OF ANISEED.
TRADE MARK.

ՇՆՉԱՓՈՂԻ ԵՒ ԽՌՉԱՓՈՂԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ դէմ իբր ապահով դարման այս դեղին վայելած համբաւը միշտ կը հաստատուի այն բազմաթիւ նամակներով զորս Պ. Բոուէլ կ'առնէ անոնցմէ որք գործածած և ճանչցած են նորա յատկութիւնները։

*Անգլիոյ Թագուհւոյն ՆԷԳԼԻ Թնդանօթակրաց վրայ, Ի Ռւիչ, Սկովտիա.

*Սիրելի պարոն. Ըստ որում կը ներուէի յաման հազէ մը որ գիշերը կ'արգելուր ինձ քնանալ և ցերեկանեկին անցունել, Վ. սեմ. կոմս Փարքինէս յանձնարարեց ինձ գործածել ձեր անզուգական բալասանէն անիսոնի հատիկներով և կրնամ հաւաստել ձեզ թէ առաջին գործածութենէն իսկ զգալի բարւոքում կրեցի, առանց իսկ պէտք ունենալու գործերս դադրեցնելու, և առաջին փոքր սրուակը բոլորովին բուժեց զիս։ Ուստի անոր ազդեցութեան վրայ ունեցած մեծ վստահութեամբս կը յանձնարարեմ զայն այլոց.

(Ստր.) Վ. ԼԻՆՋԷԼ, Նէգլի Թնդանօթակրէն.

Կը վաճառուի ամէն դեղատանց և արտօնեալ դեղերու վաճառականաց քով, շիշը 1 շիլին ½ բէնսի, 2 շիլին 3 բէնսի և 11 շիլինի։—Պատրաստեալ ձեռամբ ԹՈՄԱՍ ԲՈՈՒԷԼԻ, 4, Ալպիոն Բալէյս, Պլաքֆրիէրս, Լոնտոն։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ և Պոլկարիոյ ներկայացուցչին քով

76 Մ. ԷՏՄՈՒՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Անգլիական Ընդհանուր Մթերանոց, Վոյվոտա, պահականոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 և 97

EMULSION SCOTT

(ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՐԱԿ)

ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃԱՐՊ ԻՒՂ

Իբոֆոսֆիթ ու շիլ և սոտայով

Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք։

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան ճարպ իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճողածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, տհորժ համ ու հոտ չունի, դիւրամարս է, և ամէնէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։

Գործակալատարք ի Կ. Պոլիս. ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԻՐՑԷԼ 443

1242

CAPSULES
MATHEY-CAYLUS

Préparées par le **DOCTEUR CLIN** Prix Montyon

Les **Capsules Mathey-Caylus** à *Enveloppe mince de Gluten* ne fatiguent jamais l'estomac et sont recommandées par les Professeurs des Facultés de Médecine et les Médecins des Hôpitaux de Paris, Londres et New-York, pour la guérison des :
Ecoulements anciens ou récents, la **Gonorrhée**, la **Blennorrhagie**, la **Cystite du Col**, le **Catarrhe** et les **Maladies de la Vessie**, et des *organes génito-urinaires*.

Une instruction détaillée accompagne chaque Flacon.

Exiger les **Véritables Capsules Mathey-Caylus** de **CLIN & Cie**, de **PARIS**, *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et Pharmaciens.*

ՑՈԴԱՅԱՒԸ ԵՒ ՄԻԶԱՆՑՔԻ ՔԱՐԸ

ՉԵՆ ԿՐՆԱՐ ԲՈՒԺՈՒԻԼ ԱՌԱՆՑ ԼԻԹԻՆԻ

Տ. լը Բէտրէյլի հաստատուր Սէլ տը Լիթինները, փոքրաքանակ առնուելով, քիչ ժամանակի մէջ կ'անհետացնեն միզանցքին մէջ գտնուող աւազը և քարը։ Այս երեւոյթով կը բացատրուի իրենց ազդուութիւնն ընդդէմ վերեւ նշանակեալ հիւանդութեանց։ 445

ԼԸ ԲԷՏՐԻԷԼ և ԸՆԿ. LE PERDRIEL & Co. Ի ԲԱՐԻԶ և Դեղարանաց մէջ։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1889 Յունիս 4 Կիւրակի օրէն սկսեալ մինչեւ նոր տնօրինութիւն

(Բացի Կիրակի օրերէն) Եւրոպական եզերէն կամուրջ ելնող շոգենաւուց երթեւեկութիւն

Ժ. Ք. Թ.

11 — Ենիմ. Մեզարպ. Պեզիւք. Թարապ. Ենիքէ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար (Արնաւուտգիւղի շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 19
11 45 Ռ. Ա. Գավագ. Ենիմ. Մեզպ. Պեզիւք. Թարապ. Ենիքէ. Պօյաճգ. Ռ. Հիսար (Արնաւ. շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 32
12 15 Պեզ. Թարապ. Պեյքօզ մինչեւ Գանտիլլի [Գանտիլ. շոգ. հետ պիտի հաղորդ. ցի. Ուրբաթ օրերը մինչեւ Իւսկիւտար) 17
12 45 Ենիմ. Մեզպ. Պեզ. Թարապ. Պեյքօզ Բույուք. Ենիքէ. ՍԹԷՆ. Միրկ. Ռ. Հիսար Պեպէք [Պեպէքի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի բացի ուրբաթէ) 21
1 — Ենիմ. Մեզարպ. Պեզիւք. Թարապ. Ենիքէ (Վասփորէն եկող շոգ. ին հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթ օրերը ՍԹԷՆ. Միրկէն Ռ. Հիսար Պեպէք եւս 18
2 — Ռ. Ա. Գավագ Մեզար. Պեզիւք. Թարապ. Պեյքօզ և Ասիական եզերքը գտնուած մինչեւ Գուզկ. բոլոր նաւամատոյցները և Գավ. (Ուրբաթ օրերը 1 45ին Մեզարպուրնուէն պիտի ելնէ 28
2 45 Ենիմ. Մեզպ. Պեզ. Թարապ. Ենիքէ. ՍԹԷՆ. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար. Պեպէք (Արնաւ. շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի. Ուրբաթ օրերը Արնաւ. Գուր. Օրթ. Պեշիք. պիտի հանդիպի) 34
4 15 Ենիմ. Մեզպ. Պեզիւք. Թարպ. Ենիքէ. ՍԹԷՆ. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք 18
5 45 Ենիմ. Մեզպ. Պեզ. Թարպ. Ենիքէ. ՍԹԷՆ. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք. 21
7 — Ենիմ. Մեզարպ. Պեզիւք. Թարապ. Պեյքօզ Բույուք. Ենիքէ. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. և Ա. Հիսար Գանտիլ. Արնաւ. Չենկ. Պեյլեր. Օրթաք. Գուզ. Պեշիք. Իւսկ. 25
8 15 Ռ. Գավագ Ենիմ. Մեզարպու. Պեզ. Թար. Ենիքէ. Միրկ. Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պեշիք. 17
10 — Մեզարպ. Պեզ. Թարապ. Ենիքէ. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնաւ. Օրթաք. Պեշ. 33

Արնաւուտքէօյէն կամուրջ ելնող շոգենաւ

11 — Պեպէք Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշիք. 33
11 5 Ենիքէ. ՍԹԷՆ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պեպէք Արնաւ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշիք. 22
11 30 Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք. 32
11 50 Ռ. Հիսար Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք. 6
12 30 Արնվ. Գուրուչ. Օրթ. Պեշիք. 25
12 50 Ռ. Հիսար Պեպէք Արնաւ. Գուրչ. Օրթ. Պեշիքթաշ 33
1 30 Արնվ. Գուրչ. Օրթ. Պեշիք. 23
2 10 Պեպէք Արվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք. Գավ. 22
3 — Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք. 6
3 45 Պեպէք Արնավ. Գուրուչ. Օրթաք. Պեշիք. Գավ. (Ուրբաթ օրերը Գավ. չէ հանդիպիր) 23
4 30 Պեպէք Արնվ. Գուր. Օրթ. Պեշիք. 33
10 50 Հիսարէն ուղղակի կամուրջ 6
11 20 Պեպէքէն ուղղակի կամուրջ (բացի ուրբ.) 25

Ասիական եզերէն կամուրջ ելնող շոգենաւ

11 — Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզ. Պեշիք 28
11 20 Պեյքօզ Բույուք. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. (Գանտ. պիտի հաղրդ.) 23
11 55 Պեպէք Գանտ. Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզգ. Պեշիքթաշ 34
12 35 Պեյքօզ Բույուք. Չուպուգ. Գանլճ. Ա. Հիսար Գանտ. [Գանտ. պիտի հղրդ. Ուրբաթ օրերը Վան. Չենկ. Պեյլ. Գուզգ. Իւսկիւտար 17
1 15 Գանտ. Վանիք. Չենկել. Պեյլեր. Գուզ. Իւսկ. (Բացի ուրբաթէ) 19
2 10 Գանտ. Վանիք. Չենկելք. Պեյլերպ. Գուզգ. (Բացի ուրբաթէ) 32
2 45 Պեյք. Բույուք. Չուպուգ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտիլ. Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզգ. Գավ. (Ուրբաթ օրերը 1 45ին Մեզարպուրնուէն) 28
4 — Գանտ. Վան. Չենկ. Պեյլ. Գուզգ. Իւսկ. 17
4 15 Պեյք. Բույ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չենկ. Պեյլ. Գուզ. Պեշիք (Ուրբաթ օրերը ժամ 4 Մեզ. էն ելնելով Պեզիւք. Թարապիա եւս) 19
6 45 Միրկ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտ. Արնվ. Չենկ. Պեյլ. Օրթ. Գուզգ. Պեշիք. Իւսկ. 6
9 15 Պեզիւք. Թարպ. Պեյքօզ Բույուք Չուպ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտիլ Վանիք. Չենկել. Պեյլերպէյ Գուզգ. Իւսկ. 28
9 30 Գանտիլլիէ ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ) 22
10 20 Գանտիլլի Չենկելքէօյ 23
11 — Գուզկունճուգէն ուղղակի կամուրջ (Բացի ուրբաթէ) 22

(Բացի Կիրակի օրերէն) կամուրջէն Եւրոպական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

12 — Պեշիք. Օրթ. Գուրչ. Արնվ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիքէ. Թարապ. Պեզ. Մեզարպ. Ռ. եւ Ա. Գավագ (Ուրբաթ օրերը Մեզարպ. Պեյքօզ եւս) 28
1 — Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Ռ. Հիսար Պօյճ. Ենիքէ. Թարպ. Պեզ. Մեզպ. Ենիմ. 34
2 — Գավաթ. Իւսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլեր. Չենկել. Արնավ. Գանտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Ենիքէ. Բույ. Պեյք. Թարապ. Պեզ. Մեզ. Ենիմահալլէ 25
2 30 Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիքէ. Թար. Պեզ. Մեզպ. Ենիմահալլէ 18
3 15 Պեշիք. Գուզկ. Օրթ. Պեյլեր. Չենկել. Արնվ. Պեպէք 33
4 — Պեշիք. Օրթ. Արնվ. Պեպէք Ռ. Հիսար Պօյճ. Ենիքէ. Թարպ. Պեզ. Մեզար. Ենիմ. 21
5 — Իւսկ. Պեշիք. Գուզկ. Օրթաք. Պեյլ. Չենկ. Արնվ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլ. Միրկ. 6
6 — Գավաթ. Պեշիք. Օրթաք. Գուրուչ. Արնավ. Պեպէք. Ռ. Հիսար Միրկ. ՍԹԷՆ. Ենիքէ. Պեյք. Թարապ. Պեզ. Մեզր. Ենիմ. և Գավագներ 17
7 — Պեշիք. Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Արնվ. Գնտիլ. Ա. և Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիքէ. Պեյքօզ Թարպ. Պեզիւք. 28
8 30 Պեշիք. Օրթ. Արնավ. Պեպ. Ռ. Հիսար Միրկ. Ենիքէ. Թարպ. Մեզար. Պեզ. 33
9 15 Պեշիք. Օրթ. Գուրչ. Արնավ. Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճա Չուպգ. Բույուքտ. Պեյք. Թարպ. Պեզիւք. Մեզարպ. Ենիմ. Ուրբաթ օրերը մինչեւ Մեզարպ. 21
10 — Ենիքէ. Թարապ. Պեզիւք. Մեզարպ. Ենիմ. [Բացի ուրբաթէ] 18
10 30 Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. ՍԹԷՆ. Ենիքէ, Թարապ. Պեզիւքտէրէ. Մեզար. Ենիմ. [Ուրբաթները Օրթաք. եւս] 32
11 10 Ենիքէ. Թարպ. Պեզ. Մեզպ. Ենիմ. [Ուրբաթները Արնաւ. Ռ. Հիսար] 17
11 35 Պեպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. ՍԹԷՆ. Ենիքէ. 22

Կամուրջէն Արնաւուտքէօյ երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

12 10 Ուղղակի Ռ. Հիսար 33
1 — Ուղղակի Արնաւուտ գիւղ 23
1 30 Ուղղակի Պեպէք 22
3 10 Ուղղակի Պեպէք (Բացի ուրբաթէ) 23
9 55 Պեշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնավ. Պեպ. Ռ. Հիսար (Վասփոր եկող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 6
10 35 Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. Պեպէք (Բացի ուրբաթ օր ժամ 10. 15 ին) 25
11 20 Գավ. Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնավ. Պեպէք Ռ. Հիսար. Պօյաճը. 28
11 40 Պեշիք. Օրթ. Գուրուչ. Արնվ. Պեպէք [Բացի ուրբաթէ] 6
12 — Պեշիք. Օրթ. Գուր. Արնվ. 25

Կամուրջէն Ասիական եզերք երթեւեկող շոգենաւուց ժամերը

12 40 Ուղղակի Գանտիլլի [Բացի ուրբաթէ] 19
1 35 Ուղղակի Գանտիլլի (Բացի ուրբաթէ) 32
1 15 Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Վան. Արնվ. 6
2 35 Իւսկ. Գուզկ. Պեյլ. Չենկ. Վանիք Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպուգ. Բույ. Պեյք. (Ուրբաթ օրերը ժ. 2ին Թարապ. Պեզիւք. Մեզարպ.) 19
3 20 Ուղղակի Գանտիլլի 32
8 35 Իւսկ. Գուզկ. Պեյլեր. Չենկել. Վան. Գանտիլ. (Վասփորէն եկող շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի բացի ուրբաթէ) 22
9 25 Պեշիքթաշ, Գուզկունճ. Պեյլեր. Չենկել. Վանիք. Գանտիլ. (Գավագներ դացող շոգենաւուն հետ պիտի հաղորդակցի) 23
10 5 Գանտիլլի Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բույուք. Պեյք. Թարապ. Մեզարպ. Գավագներ 19
10 40 Իւսկ. Գուզ. (Բացի ուրբաթէ) 22
10 45 Գավ. Պեշիք. Գուզկ. Պեյլեր. Չենկել. Վան. Գանտ. Պեպէք (Ուրբաթ օրերը Իւսկ. (Գանտ. Վասփորի շոգ. հետ պիտի հաղորդակցի) 34
11 20 Գանտիլ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բույ. Պեյքօզ (Ուրբ. օրերը 11 25) 23
11 45 Գավթ. Գուզ. Պեյլ. Չենկ. Վանիք. 33

Ուրբաթ օրերը կամուրջէն ժամ 3 30ին շոգենաւ մ'ելնելով Իւսկ. Գուզկ. Պեյլերպ. Չենկելք. Վանիք. Գանտ. Ա. Հիսար. Գանլըճա Չուպգ. Բույուք. Պեյքօզ Թարապ. Պեզիւք. Մեզարպ.

Ամէն ուրբաթ իրիկուն ժամ 10 45ին Մեզարպուրնուէն շոգենաւ մ'ելնելով Պեզիւք. Թարապ. Պեյքօզ Բույուք. Չուպգ. Գանլըճա Ա. Հիսար Գանտ. Վանիք. Չենկել. Պեյլերպ. Գուզկունճուք Իւսկ. հանդիպելով կամուրջ.

Ամէն ուրբաթ իրիկուն ժամ 11ին Մեզարպուրնուէն շոգենաւ մ'ելնելով Պեզիւք. Թարապ. Պեյքօզ Ենիքէ. Միրկ. Ռ. Հիսար Արնավ. Օրթ. Պեշիքթաշ հանդիպելով կամուրջ.

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
11 —	— —	11 20	— —
11 30	6 15 Պեշիք	12 —	6 15
12 — Պեշիք	7 5	12 20	7 5
12 30	8 5 Վասփ.	12 50 Պեշիք	8 15
1 —	8 20 Պեշիք	1 15 Վասփ	9 5
1 30	9 —	2 —	9 50
2 — Վասփ.	9 30	2 — Վասփ	10 10 Պեշիք
2 30	10 — Ֆերպ.	2 15	10 30 Ֆերպ.
3 —	10 20 Պեշիք	2 35 Վասփ.	10 40 Գզ.
3 15 Ֆերպ.	10 50	3 — Պեշիք	11 —
3 45 Պեշիք	11 — Գուզկ.	3 45 Ֆերպօթ	11 20 Ֆերպ.
4 35 Վասփ.	11 10 Ֆերպ.	4 15	11 20
4 45 Ֆերպ	11 20	5 — Վասփ.	11 50
5 30	11 40	5 15 Ֆերպօթ	11 55 Գզ*
— —	12 5	5 35 Պեշիք	12 5

ԿԻՐԱԿԻ ԵՒ ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իւսկիւտարէն Կամուրջ		Կամուրջէն Իւսկիւտար	
11 —	6 15 Պեշիք	11 20	— —
11 45	7 5	12 10	6 15
12 30 Պեշիք	8 — **	12 40 Պեշիք	7 5
1 15	8 20 Պեշիք	1 15	8 15 ***
2 —	9 —	2 — Վասփ.	9 5
2 45	9 30	2 10	9 45
3 15 Ֆերպօթ	10 — Ֆերպ.	2 45	10 10 Պեշիք
3 20	10 10 Պեշիք	3 — Պեշիք	10 30 Ֆերպ.
4 —	10 40	3 45 Ֆերպօթ	10 40
4 — Պեշիք	11 10	4 30	11 20
4 35 Վասփոր	11 10 Ֆերպ.	»5 — Վասփ.	11 20 Ֆերպ
4 45 Ֆերպօթ	11 40	5 15 Ֆերպօթ	11 40
5 25	12 5	5 35 Պեշիք	12 5

* Այս երթեւեկութիւն Հրէից տօներուն, և շաբաթ օրերը Գուզկ. չպիտի հանդիպի։
** Բացի կիրակի օրերէ։

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԲԱՑ ԻՒՐՊԱԹ ՕՐԵՐԷՆ

1 45 Հարէմէն Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 30 » »
10 40 » » (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 25 » » (կիրակի օրեր ժ. 10 45ին
1 20 կամուրջէն Հարէմ Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
4 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ
10 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (բաց ի կիրակի օրերէն)
11 10 կամուրջէն Հարէմ անտի Սալաճագ (կիրակի օրերը ժ. 10 30 ին)։

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ ՍԻՐՔԷՃԻ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԵՒ ԳԱՓԱԹԱՇԻ ՄԻՋԵՒ ԿԱՌԱՔԱՐԶ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իւսկիւտարէն Գապաթաշ Սիրքէճի
4 45 Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
10 — Իւսկիւտարէն Սիրքէճի
11 10 » Գապաթաշ (Ենի գիւղի շոգենաւին հետ կը հաղորդակցի)
3 45 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
5 15 Սիրքէճիէն Գապաթաշ Իւսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իւսկիւտար
11 20 Գապաթաշէն Իւսկիւտար

*** Միայն կիրակի օրերը Պեշիքթաշ.
» Այս երթեւեկութիւն կիրակի օրերը ժամ 6ին։

Ծան.—Օդը մէգապատ եղած ատեն, շոգենաւք իրենց գտնուած տեղը պիտի մնան։ 181

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տօքթօր Այէրի ջերմային հիւանդութեանց այս դեղն՝ որ անխառն բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ Փիզիգական խանգարմանց, որ յառաջ կուգան ճախճախուտ վայրերու ջերմոտ կլիմայից վատ ու ապականեալ օդերէն, որուն օգտակարութիւնը և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնը երաշխաւորեալ է Նորա անհամար արդեանցը ստոյգ գիտութեամբն։ Այս Փիզիգական խանգարումներն յառաջ կուգան օդին մէջ լողացող թունաւոր անզննելի նիւթոց միջոցաւ, որք թոքերէն անցնելով՝ կը մտնեն արեան մէջ, կը խանգարեն լեարդը, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորումն, որոց աս անուններն տրուած է. ջերմն և սարսուռ, թագուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն, մաղձային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր միջնոլորտը ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուրեալ ժահահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակտիքներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն շնչառութեամբ։

Այէրի ջերմի ու տենդից դեղն կը չէզոքէ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնը և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն ստուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտն ստոյգ, միայն թէ տրուած հրահանգին համեմատ գործածուի։ Կը ծախուի Մինասեան և ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կոստանդնուպոլսոյ։ 166

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
Մարսիլիայէ և Բրիւթի միջեւ կանոնաւոր գիծը

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Մէնզալէ որ յուլիս 10ին Մարսիլիայէն և յուլիս 17ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անատոլ որ պիտի մեկնի յուլիս 22ին։

Ուղեւորք և ապրանք ընդունուին

Նաւուղղէ, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալսն
ԹԻՆԻՌԹԷ ԸՐԳԻԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միւմ
1606 Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ
Լիվըրբուլէ և Միջերկրականի միջեւ գիծը
շոգենաւք

Անուանք	Թոննայ	Անուանք	Թոննայ
Քանոբուս	4200	Սֆինքս	3000
Ֆէրոս	4000	Օսայրիս	3000
Օտմանլի	4000	Նէբթիս	3000
Սեսոստրիս	3250	Բէրս	3000
Թիպս	3250	Լոգիոս	800
Մալթալը	3250	Օլիմբոս	800
Մարիօթիս	3250	Սեպոլ	700

Մեկնող շոգենաւը, Լիվըրբուլէն առ հասաւ ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ութթոլլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
1891 31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվըրբուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ